

DET TEOLOGISKE
MENIGHETSFAKULTET

GRIPER GUD DIREKTE INN I MENNESKERS LIV MED HELBREDELSE FOR SYKDOMMER? HVIS SVARET ER POSITIVT, PÅ HVILKEN MÅTE KAN MAN MOTTA SLIK GUDDOMMELIG HELBREDELSE?

Marita Winge

Veileder

Professor Tormod Engelsviken

Masteroppgaven er gjennomført som ledd i utdanningen ved
Det teologiske Menighetsfakultet og er godkjent som del av denne utdanningen

Det teologiske menighetsfakultet, 2013, VÅR

AVH501 - Masteravhandling (30 ECTS)]

Master i Diakoni

«Og sannelig, sannelig, jeg sier dere: Den som tror på meg, skal også gjøre de gjerninger jeg gjør. Ja, han skal gjøre større gjerninger enn dem, for nå går jeg til Faderen».

Joh 14:12

Innholdsfortegnelse

1 INNLEDNING	5
1.1 Tema og problemstilling	5
1.2 Materiale og avgrensning	7
1.3 Begrepsavklaring.....	9
1.4 Metode.....	10
1.5 Oppsummering og forventninger	11
2 PRESENTASJON AV DET IKKE- OVERNATURLIGE LANDSKAPET	13
2.1 Forholdet mellom naturlig- og guddommelig helbredelse	13
2.2 Placebo og psykologiske elementer i helbredelse og utøvelse av healing.....	13
2.3 Varme hender som både er utenfor organisert religion og legevitenskapelig medisin.....	17
2.4 Varme hender, en form for kristen healing?.....	19
2.5 Griper Gud direkte inn i menneskers liv med helbredelse for sykdommer?	22
3 ÅGE ÅLESKJÆR	24
3.1 Introduksjon.....	24
3.2 Forståelse av Kristi forsoningsverk	24
3.3 Sykdom til tukt og oppdragelse	25
3.4 Tilgivelse.....	25
3.5 Troens grunnlag.....	26
3.6 Nådegave til å helbrede	27
3.6.1 Den særskilte nådegave til å helbrede ut i fra 1Kor 12.....	28
3.6.2 Vitnesbyrd	28
4 DAG AUDUN RASMUSSEN.....	31
4.1 Introduksjon.....	31
4.2 Forståelse av Kristi forsoningsverk	31
4.3 Sykdom til tukt og oppdragelse	32
4.4 Tilgivelse.....	32
4.5 Troen som Guds gave	33
4.5.1 Bønnens betydning for helbredelse	34
4.6 Nådegave til å helbrede	35
5 SAMMENLIGNING OG DRØFTING	37
5.1 Introduksjon.....	37
5.2 Sammenligning.....	37
5.3 Hva er forholdet mellom helbredelse og Kristi forsoningsverk?.....	40
5.4 Kan sykdom forklares ut i fra en form for guddommelig tukt og oppdragelse?	41

5.5 Hva er forholdet mellom tilgivelse og helbredelse?	43
5.6 Hvilken betydning har troen for helbredelse?	46
5.6.1 Troens handling	50
5.6.2 Vitnesbyrd, troverdige nok?	52
5.7 På hvilken måte kan man motta guddommelig helbredelse?	55
5.7.1 Bønn	55
5.7.2 Håndspåleggelsen	56
5.8 Vurdering og sammendrag	57
6 AVSLUTNING	60
KILDER	62

1 INNLEDNING

1.1 Tema og problemstilling

Jesu maktgjerninger spiller en påfallende stor rolle i evangeliene, hvor undrene er en viktig del av beskrivelsen av den kraften Jesus besitter. Bibelhistoriene forteller om mennesker som av ulike sykdommer og lidelser blir helt friske. I NT er det spesielt i Markusevangeliet og i Johannesevangeliet Jesu maktgjerninger får stor plass¹. Jesu helbredelsesgjerninger er et tegn på Guds rike; Matt12:28 og Joh 5:36; «*De gjerninger jeg gjør, vitner om at Faderen har sendt meg*», og samtidig et tegn som skal følge dem som tror, Mark 16:17 «*...og når de legger hendene på syke, skal de bli friske*». I Johannesevangeliet 14:12 avslutter Jesus sin tjeneste ved å si til disiplene: «*Den som tror på meg, skal også gjøre de gjerninger jeg gjør. Ja, han skal gjøre større gjerninger enn dem, for nå går jeg til Faderen*».

I den senere tid er det hevdet at moderne mennesker ikke lenger tror på mirakler², da helbredelsesundrene kun tilhørte den første kristne tid³. I reformasjonens tidsalder skulle troen ikke lenger være avhengig av tegn og under⁴. Graig Keener mener det dermed ble vanskelig for mange å opprettholde et nytestamentlig verdensbilde. Dette har resultert i at blant annet teologer avmytologiserer Bibelens lære om mirakler, for å tilpasse eller gjøre den relevant for et antiovernaturlig publikum⁵. Men tross i dette viser en undersøkelse utført av Norsk samfunnsvitenskapelig datatjeneste i 2008, at troen på mirakler igjen har økt de siste årene. Hele 33 prosent av de spurte, tror mirakler kan skje. Nesten like mange, 29 prosent, tror på helbredelse ved bønn, mens 25 prosent tror på synske. Folk oppfatter seg som mer åndelige enn vi har sett tidligere. De kaller seg ikke religiøse, men definerer sin egen åndelighet og tro ut fra egen overbevisning⁶. Flere søker også hjelp mot helseplager hos alternative behandlere. Andelen av den voksne befolkning som har benyttet seg av alternative tjenester har økt med 50 % i løpet av den tiårsperioden⁷. Mange går til alternative behandlere fordi det gir en helhetlig tilnærming til plager og lidelser som oppleves som meningsfullt. I mange tilfeller benyttes alternativ behandling som et supplement til skolemedisinen. Regjeringen legger frem forslag til ny lov om alternativ behandling av sykdom. Samtidig foreslås kvakksalverloven

¹ Kvalbein, Hans «Jesus» 2008:128

² Keener, Graig «Miracles» 2011:203

³ Keener 2011:374

⁴ Rasmussen, Dag Audun «Jeg er Herren din lege» 1989:14

⁵ Keener 2011:203

⁶ <http://www.kirken.no/index.cfm?event=doLink&famId=82772>

⁷ <http://www.ssb.no/helse/artikler-og-publikasjoner/helse-flere-velger-alternativt>

opphevet⁸. Morten Barth, sier at det ikke finnes forskning som fullverdig forklarer og beviser effekten av healing eller andre alternative metoder. Likevel er det heller ingen forskning som ugjendrivelig beviser at ingen slike metoder virker. Videre sier han; «*Derimot finnes nok av motstridene studier som antyder begge deler. Det man sitter igjen med er tro. De som tror på det ikke målbare er ikke bare de som ønsker at det skal være sant, men også de som selv har opplevd å bli helbredet eller lindret i sine lidelser, enten det skyldes kanalisering av en kosmisk kraft eller placeboeffekten*»⁹.

Mange opplever seg som mer åndelig enn tidligere. Troen på helbredelse har økt, samtidig som flere oppsøker en healer utenfor en religiøs kontekst for lindring eller for å bli frisk fra sykdom. Jeg mener at kirken står overfor en utfordring når det gjelder på hvilken måte den skal møte disse behovene. Når troen på helbredelser har økt de siste årene er det bemerkelsesverdig at det ikke samtidig er økende interesse for guddommelig helbredelse innenfor religiøse rammer. I stedet øker interessen for alternativ healing der ofte tro og religiøsitet ikke er innblandet. I mange år som sykepleier i kommunehelsetjenesten er en helhetlig tilnærming til pasientens behov ikke et ukjent fenomen for meg. Fysiske, psykiske, så vel som sosiale og åndelige behov er helt sentrale dimensjoner i et hvert menneskets liv. De åndelige behovene har dog ikke alltid hatt like stor relevans i alle typer behandlingsopplegg, spesielt enheter innenfor spesialisthelsetjenesten. Det kan også være at pasienten ikke har vært opptatt av det åndelige før på sine eldre dager. Da får pasienten både tid og rom til undring over mange av livets spørsmål; *Hvor kommer jeg når jeg dør? Bryr Gud seg om meg, og ser Han min nød?*

Etter snart fullført masterutdannelse i diakoni har det også, for min del, vært nødvendig å plassere lidelse og sykdom inn i en religiøs fortolkningsramme. Her har klagesalmene og Jobs bok gitt god teologisk legitimitet til å rope ut sin nød til Gud med en forventning at Han hører. Samtidig har jeg flere ganger vært vitne til at venner og bekjente har oppsøkt alternativ healer for å få helbredelse, da det er vanskelig å knytte religiøs tro til helbredelse. Denne oppgaven vil bære preg av en vandring mellom ulike sfærer og bransjer. Fra vitenskap til healing erfaringer, fra religiøs kirkelig kontekst til frimenighetens praktisering av håndspåleggelse som en naturlig del av gudstjenesten.

⁸ <http://www.regjeringen.no/nb/dep/hod/dok/regpubl/otprp/20022003/otprp-nr-27-2002-2003-/1.html?id=171476>

⁹ Barth, Morten «*Helbredende hender, fra Hippokrates til snåsamannen*» 2009:7

Min problemstilling vil derfor være:

«Griper Gud direkte inn i menneskers liv med helbredelse for sykdommer? Hvis svaret er positivt, på hvilken måte kan man motta slik guddommelig helbredelse?»

Dersom det er slik at Gud griper direkte inn i menneskers liv med helbredelse for sykdommer vil følgende forskningsspørsmål være med på å besvare hvordan man kan motta slik guddommelig helbredelse:

1. Hva er forholdet mellom helbredelse og Kristi forsoningsverk?
2. Kan sykdom forklares ut i fra en form for guddommelig tukt og oppdragelse?
3. Hva er forholdet mellom tilgivelse og helbredelse?
4. Hvilken betydning har troen for helbredelse?

1.2 Materiale og avgrensning

For å svare på forskningsspørsmålene har jeg valgt å avgrense ved å analysere i hovedsak to bøker. Den ene er Åge Åleskjærs populærteologisk bok «*Håndspåleggelse, helbredelse og forbønn*» og «*Jeg er Herren din lege*» skrevet av prest Dag Audun Rasmussen.

Boken «*Håndspåleggelse, helbredelse og forbønn*» (1. opplag 1997) av Åge Åleskjær gir en innføring i guddommelig helbredelse knyttet til *tro*. Han har sin bakgrunn som pastor i Oslo kristne senter (Romerikskirken) fra dens etablering i 1985 fram til han gikk av 2012.

Åleskjær har opp igjennom tidene fått mye kritikk for sitt budskap. Likevel anser jeg hans erfaring med helbredelsesforkynnelse og praktisering av håndspåleggelse som relevant for min avhandling. Hans utgangspunkt baserer seg på trosforkynnelse som en vei til guddommelig helbredelse, ut i fra at Gud kan og vil helbrede. Han har også mange personlige vitnesbyrd eller beretninger om ekstraordinær aktivitet både i og utenfor menighetens gudstjenester. Han knytter således egne vitnesbyrd og erfaringer omkring helbredelse inn i en teologisk fortolkningsramme hvor troen blir den mest fremtredende faktor som nøkkelen til å motta guddommelig helbredelse.

Dag Audun Rasmussen «*Jeg er Herren din lege*» (1. opplag 1989) gir en innføring til teologiske refleksjoner med henblikk på forkynnelse knyttet til spørsmål om tro, håp og

helbredelse. Dette gjelder spesielt ved *bønn* og salving, eller *bønn* knyttet sammen med håndspåleggelse. Rasmussen peker på at Gud aldri slutter å virke med sine tegn og undre i sin kirke, «*der Han finner åpne og mottakelige kristne menigheter viser Han seg stadig på ny som underets Gud*»¹⁰. Dag Audun Rasmussen har teologiutdannelsen fra Det Teologiske Menighetsfakultetet og jobber som sokneprest i Nordland. Hans intensjon er først og fremst å åpne opp for det guddommelige (usynlige) inn i kirkelig kontekst, i Den Norske Kirkes liturgi og sakrament, hvor Guds helbredende kraft er uavhengig av troen til den enkelte. I min avhandling anser jeg Rasmussens bok relevant, da han knytter helbredelse opp mot kirkens liturgi (forbønns praksis og syndsbejennelse) og sakrament (nattverd) og representerer på mange områder en motsetning til Åleskjærs synspunkter.

Til drøftingen av Rasmussen og Åleskjær, bygger egne refleksjoner i denne avhandlingen på teori hentet fra bøkene «*Miracles*» (1.opplag 2011) av Graig Keener, professor i NT ved Asbury Theological Seminary. Hans to bind inneholder godt dokumentert vitenskapelig materiale på hvilken måte moderne mennesker forholder seg til Jesu undergjerninger. Keener gir en god innføring i helbredelser sett ut i fra en vestlig tradisjon, spesielt i forhold til hva som kan kalles naturlig- og hva som kan kalles overnaturlig helbredelse. Han knytter guddommelig helbredelse til svar på bønner, helbredelse der vantro rår, og en grunnleggende tro med *following signs*¹¹. Det siste perspektivet til evangelistene er at tro ikke kan knyttes til et mengdebegrep, som om det var ett stoff, men at troen knyttes til Gud. Til Han som gjør verket. Videre inneholder bøkene god empirisk dokumentasjon på guddommelige helbredelser helt opp til vår tidsepoke.

Det finnes ikke helt klare grenser mellom alternativ religiøsitet, legevitenenskap og Kirken. Derfor tar jeg med aktuelt stoff fra Jan Olav Henriksen «*Uventet og ubedt*» og «*Helbrederens hemmeligheter*» av Bjarne Røsjø. Sistnevnte drøfter skolemedisin og alternativ behandling i lys av placeboeffekt, medisinsk statistikk og hjerneforskning. Dette er relevant som grunnlag for mine refleksjoner under drøftingsdelen. Jan Olav Henriksen «*Uventet og ubedt*» (1.opplag 2013) bygger på empirisk forskning i møte med paranormale erfaringer hos et utvalg av informanter. Boken omhandler på hvilken måte informantene oppfatter overnaturlige hendelser, og hvordan disse fortolkes og transformeres inn i tradisjonell tro. Jan Olav Henriksen er professor i religionsfilosofi ved Det teologiske menighetsfakultetet. Han

¹⁰Rasmussen 1989:61

¹¹Keener 2011:634

opplevde å bli rammet av kronisk sykdom i nær familie, men som gjennom alternativ behandling ble vesentlig bedre. Han ble derfor interessert i ekstraordinære fenomener og dets betydning for oppfattelsen av virkeligheten, troen og dens plass i en religiøs kontekst. Jeg vil under kapitel 2 analysere et begrenset antall av Henriksens informanter. En av grunnene til min vektlegging av alternativbehandling er at informantenes varme hender plasseres i en alternativ kontekst istedenfor i menigheten, på tross av deres personlige kristne tro og overbevisning.

Avhandlingen forholder seg i utgangspunktet ikke til ulike årsaker til sykdom da det vil ta for mye plass i oppgaven, men jeg vil likevel berøre en mulig årsakssammenheng mellom helbredelse og sykdom under forskningsspørsmålet som omhandler guddommelig tuktt og oppdragelse. I denne oppgaven tar jeg kun for meg et meget begrenset utvalg av Henriksens informanter, dermed er ikke de alene representative nok til å kunne gi et fullverdig og helhetlig bilde av den alternative bransje.

Bibelhenviisningene som benyttes i avhandlingen er hentet fra den nye nett utgaven fra 2011, Det Norske Bibelselskap.

1.3 Begrepsavklaring

Når det gjelder begrepet helbredelse, vil jeg skille mellom naturlig helbredelse og guddommelig helbredelse. Naturlig helbredelse er en form for ikke overnaturlig helbredelse. Teologisk sett er det riktig å si at Gud også formidler helbredelse gjennom det naturlige (gjennom blant annet medisiner) ut i fra et skaperperspektiv. Likevel vil ikke dette være en direkte aktivitet hvor helbredelsen er av overnaturlig karakter. Begrepet Overnaturlig helbredelse vil bety det samme som guddommelig helbredelse. Det handler om helbredelse hvor den syke blir umiddelbart frisk, som gjennom naturlige medisiner eller midler ville tatt måneder eller år å oppnå, eller friskhet fra sykdom som medisinsk behandling ikke kan reparere i det hele tatt.

Begrepet healing betyr helbredelse, å gjøre hel¹². Healing er først og fremst basert på evner, ikke på teoretisk kunnskap. Kjærlighet og empati anses som sentrale personlige egenskaper hos mennesker med healerevner. En healer kan defineres som «*en person som har en naturlig*

¹² <http://www.regjeringen.no/nb/dep/hod/dok/nouer/1998/nou-1998-21/7/3/10.html?id=350728>

evne til å formidle eller overføre en livsenergi (fra «energeia», gresk for «virksom kraft») som kan fremme en helbredelsesprosess». Dette foregår som regel ved en form for håndspåleggelse eller ved å arbeide i energifeltet nær kroppen. Healing kan også formidles ved tanke, ord og bønn ¹³. I avhandlingen skilles det også mellom healing og helbredelse, da helbredelsesbegrepet gjerne knyttes til religiøs praksis. Healing vil jeg først og fremst knytte til varme hender som finner sted utenfor en kirkelig/religiøs kontekst, og på annen måte enn det som representeres av Åleskjær og Rasmussen. Dette for lettere å holde ulike praksiser adskilt gjennom oppgaven.

1.4 Metode

Avhandlingen er basert på teksttolkning ut i fra en filosofisk hermeneutisk tilnærming basert på Jon Wetlesens litteratur i ”*Samtale med tekster i lys av Gadammers hermeneutikk*”.

Gadammers filosofiske hermeneutikk er et forsøk på å besvare: hvordan er forståelse mulig?

Når det gjelder å tolke tekster, vil en filosofisk hermeneutiker anta at tekstens mening primært er den saken som kommer fram gjennom teksten. Når man forstår teksten, er man først og fremst rettet mot saken og dens sannhet ¹⁴. Gadammers filosofiske hermeneutikk kjennetegnes ved blant annet forståelse, utlegging og anvendelse av en tekst i ett og samme forløp. Det innebærer at jeg som forsker, reformulerer teksten med mine egne ord, som både meg selv og mottakeren kan kjenne seg igjen i. Man flytter så videre oppmerksomheten fra saken til det språk som brukes for å uttrykke den, eller til de mentale prosesser som kommer til uttrykk gjennom språket. I denne avhandlingen vil jeg analysere Åleskjærs og Rasmussens tekst, ut i fra min egen forforståelse samtidig belyse hva teksten kan vekke av motreaksjoner i meg.

Videre vil jeg forsøke å ta dette opp til refleksjon og drøfting under kapittel 5, der deres påstander vil etterprøves ut i fra Keener, Røsjø og Henriksens litteratur. Jeg vil først og fremst legge vekt på hva som kommer frem i tekstene til Åleskjær og Rasmussen når det gjelder på hvilken måte man kan motta guddommelig helbredelse. Videre vil jeg drøfte og reflektere hva dette muligens kan vekke av motforestillinger hos et sykt menneske. Man kan således stille seg kritisk til informantenes fortellinger, da deres opplevelser er subjektivt fortolkende og vanskelig lar seg etterprøves. Likevel mener jeg vektleggingen av den historiske tradisjonen og kulturarven som Henriksen også vektlegger, gir en troverdighet som man kan ta med inn i besvarelsen av problemstillingen. Dette gir således en mulighet til å forstå delene i analyseteksten til Åleskjær og Rasmussen, ut i fra en helhet og helheten ut i fra delene. Det er

¹³ <http://www.regjeringen.no/nb/dep/hod/dok/nouer/1998/nou-1998-21/7/3/10.html?id=350728>

¹⁴ Wetlesen 1883:221

dette som Gadamer mener med den hermeneutiske sirkel, delene må forstås i lys av hverandre og helheten. Denne helhetsforståelsen møter vi alltid med en forforståelse, og er en forutsetning for forståelsen av tekstenes deler. Spørsmålene jeg stiller, trenger således ikke å være kjent av forfatterne fra før og det samme gjelder svaralternativer man stiller spørsmålene i forhold til. Jeg stiller meg objektiv til det analytiske materialet under analyse delen, men valget av forskningsspørsmålene er gjort på basis av hva tekstens budskap frembringer av egne motforestillinger. Under drøftingsdelen vil jeg trekke frem mine kritiske synspunkter på bakgrunn av Litteratur fra kapitel 2. Jeg vil bemerke at det teologiske materialet som fremkommer i min analyse av Åleskjær og Rasmussen ikke er godt nok belyst i ett større helhetlig teologisk perspektiv. Jeg har forholdt meg til det som bringer av reaksjoner hos meg, og hva dette muligens ville ha kunnet vekket av motforestillinger hos den syke.

Rasmussen er den jeg her velger å bruke som en representant for Den norske kirke, da han er vigslet prest. Jeg har ikke gjort en bredere analyse av Den norske kirkes teologi og liturgi utover de som kommer fram i Rasmussens tekst, men forholdt meg til det som kommer fram hos ham i forhold til helbredelse. Avhandlingen bærer et preg av ikke å være tilstrekkelig akademisk belyst i forhold til teologien. Jeg vil bemerke at som menighetsarbeider og sykepleier i kommunehelsesektoren vil denne avhandlingen likevel bidra til en bredere forståelse av helbredelse i møte med religion og tro på den ene siden, og legevitenenskap og alternativ religiøsitet på den andre siden. Ut ifra mitt kristne ståsted tror jeg fullt og helt på at Gud kan gripe inn med guddommelig helbredelse for sykdommer.

1.5 Oppsummering og forventninger

Flere leger har også begynt å snakke om at de kanskje kan ha noe å lære av alternative behandlere som et supplement til vitenskapelig evidensbasert medisin. Det er likevel snakk om to ulike sfærer hvor den ene bygger på bevis og mange års dokumentert forskning, og den andre narrativer og menneskers subjektive fortolkninger av virkeligheten. På mange måter mener jeg, at kirken befinner seg i et spenningsfelt mellom teologiske objektive sannheter på den ene siden(korsfestelsen), og menneskers beretninger om opplevelser av guddommelig helbredelse på den andre siden. Videre er det en tendens til en økende åndelighet i befolkningen som strekker seg utover det målbare og objektive, med muligens et preg av subjektive fantasier skapt i fortellinger. Dette strekker seg utover den religiøse konteksten; der den blir passert utenfor menigheten og inn i en alternativ kontekst. Noen av informantene i

Henriksens bok gir uttrykk for en redsel for å bli avvist av presten dersom de snakket åpen ut om sine overnaturlige erfaringer. Noe av forventningene til avhandlingen er å undersøke hvorvidt Gud helbreder i dag, og dersom svaret på det er positivt, vil jeg gå videre for å undersøke hvordan man kan motta guddommelig helbredelse.

2 PRESENTASJON AV DET IKKE- OVERNATURLIGE LANDSKAPET

2.1 Forholdet mellom naturlig- og guddommelig helbredelse

Som nevnt innledningsvis vil mine refleksjoner baseres på Graig Keener og Bjarne Røsjøs litteratur når jeg skal sammenligne og drøfte likheter og ulikheter mellom Åleskjær og Rasmussens syn på helbredelse. Slik jeg ser det, blir det vanskelig å snakke om overnaturlige helbredelser uten å definere hva som kan betegnes som naturlige helbredelser. Forskjellen mellom dette vil jeg belyse nedenfor. Dette kapitlet blir en deskriptiv del, hvor jeg forsøker å forstå hva som kjennetegner naturlig- og overnaturlig helbredelse. Som avslutning til dette kapitlet vil jeg resymere med å svare på den første delen av problemstillingen; «*Griper Gud direkte inn i menneskers liv med helbredelse for sykdommer?*»

Keener mener man ikke kan fornekte de psykologiske faktorerens betydning i mange kurer. Det er her jeg vil komme inn på placebo og psykologiske elementer i et behandlingsopplegg, da ut i fra Røsjøs legevitenskapelige perspektiv og Keeners teologiske perspektiv.

Åleskjær skiller også mellom naturlig og overnaturlig helbredelse på dette området¹⁵. Noe jeg skal komme tilbake til i analysen. Rasmussen velger å holde disse noe tettere sammen, da Gud også helbreder gjennom medisiner, da ut i fra et skapelsesperspektiv¹⁶. Henriksens informanter har en annen vinkling, da helbredelsen skjedde helt uforventet og ubedt, men plasseres inn i en mer alternativ kontekst¹⁷.

2.2 Placebo og psykologiske elementer i helbredelse og utøvelse av healing

Placebo er et latinsk ord og betyr «Jeg vil behage». Placeboeffekten skyldes reelle og målbare biologiske prosesser i hjernen som utløses av spesielle situasjoner som skaper forventning og tro på behandling¹⁸. I noen tilfeller har også effekten av placebo gjort en genuin forskjell mellom liv og død¹⁹. Men om placebo effekten kan kalles en form for spesiell healing forblir et åpent spørsmål hos Keener. En undersøkelse fra Harvard Medical School, viste at de pasientene som ikke valgte å ta foreskrevne medisiner hadde dobbelt så stor sjanse for å dø enn de som tok placebomedisiner. I studier der placebo hadde tilsvarende effekt som annen medisin, viste den også at den var 30% mer effektiv hos de pasienten som ikke var skeptiske.

¹⁵ Åleskjær 1997:110

¹⁶ Rasmussen 1989:35

¹⁷ Henriksen 2012

¹⁸ Røsjø 2012:13

¹⁹ Keener 2011:637

Betydningen av placeboeffektens virkning, når en pasient tror at en behandlingsform virker, har mye å si for at den faktisk også vil virke. Pasientens mentale innstilling mobiliserer immunologiske reseptorer. Her spiller også pasientens tro og religiøse verdier inn som positivt til healingsprosessen. Derfor kan tro og den religiøse dimensjonen hos den syke, ha mye å si for tillit og håp til Gud om å bli frisk. Tillit gir avslapping, som igjen kan produsere eller gi en fordel og styrket immunforsvar²⁰. Helsepsykologien tar utgangspunkt i en persons mentale innstilling, og dets påvirkning til utvikling av en rekke sykdommer, til og med levealderen²¹. Røsjø mener at helbredelser hos alternative behandlere verken er uforklarlige eller mirakuløse, hvis vi tar helsepsykologiens kunnskap med i betraktningen²². Dessuten vil mange av casene som var forklart med en guddommelig inngripen, likevel kunne forklares ut i fra naturlige årsakssammenheng, nettopp fordi at kroppen har en unik evne til å reparere seg selv (Selv healing)²³. At noen blir friske ved psykosomatiske elementer forklarer likevel ikke der vi kan lese i NT om barn som blir helbredet, oppvekkelsen av døde, eller ulike naturundere som for eksempel, stilling av storm²⁴. Hvis Jesu tjeneste bedømmes bare der sykdom er av psykosomatisk art, vil de ekstraordinære helbredelser være vanskeligere å gi en forklaring på²⁵.

Keener vil derfor holde helbredelse adskilt fra legevitenskapen på den måten at guddommelig helbredelse er en umiddelbar friskhet fra sykdom, som av naturlige grunner kunne tatt måneder å oppnå²⁶. Han fraskriver seg allikevel ikke sannheten om placebo og psykologiske elementer i helbredelsesprosessen. Både medisiner på den ene siden og tro (religion) på den andre kan forklares ut i fra placeboeffekt. Da begge deler kan virke inn på substanser i hjernen som aktiviserer tro på at behandlingen vil virke (uansett behandlingstype), i følge både Keener og Røsjø. Røsjø plasserer placeboeffektens betydning inn i en alternativ healing kontekst (som dermed ikke kan forklares som overnaturlig). Keener snakker om at psykologisk effekt spiller en rolle, men alene ikke kan forklare alle guddommelige helbredelser, hverken ut i fra NT eller mange av helbredelsesmiraklene som skjer rundt om i verden i dag. Keener rapporterer betydningen av den psykologiske faktorens virke i store helbredelses møter, der lamme personer reiser seg under et møte som et vitne om helbredelse,

²⁰ Keener 2011:638

²¹ Røsjø 2012:15

²² Røsjø 2012:15

²³ Røsjø 2012:13

²⁴ Keener 2011:638

²⁵ Keener 2011:633

²⁶ Keener 2011:620

men likevel blir løftet ut igjen etterpå, helt utslitt²⁷. Poenget til Keener er at der det er snakk om ikke overnaturlige helbredelser (naturlig helbredelse), kan den emosjonelle opphisselse i store vekkelsesmøter bidra til å skape en positiv tillit, altså en placeboeffekt. Den kan selvfølgelig kurere sykdommer i noen tilfeller. Poenget er at på slike møter, kan predikantene være preget av en velvillighet, men også av utnyttende intensjoner ved bruk av emosjonell stimulering, og kan dermed ikke alene demonstrere overnaturlig aktivitet.

I noen tilfeller av påstått helbredelse gjennom å tro seg frisk, med en påfølgende oppførsel som om symptomene ikke eksisterer, vil psykologer kalle det en form for fornektelse. Håp og ulike behandlingsforslag kan bidra med en positiv innflytelse på sykdomsforløpet, noe som også mange leger har observert, men de er i seg selv ikke et bevis av overnaturlig karakter. Nettopp fordi Gud ikke nødvendigvis begrenser seg til menneskers tro²⁸. Undersøkelser viser også at Religiøse tradisjoner i kombinasjon med en sunn livsstil kan også gi en raskere gjenvinning av sviktende helse grunnet sykdom. Keener mener likevel dette også skiller seg fra å kunne kalles overnaturlig helbredelse, da det ikke forklarer at beinsubstanser har vokst ut igjen, eller en plutselig forsvinning av grå stær²⁹.

Gud kan bruke psykologiske prinsipper, men psykologi er i seg selv ikke den eneste sannheten om Jesus kraft, i følge Keener. Han refererer videre til psykolog Weatherhead som uttaler: «*While affirming the value of medicine and psychology, the church has lost the supernatural gift of healing*», og mens psykologiske midler er virksomme, kan kirken arbeide med å gjenopprette den tapte gaven av helbredelse som en direkte aktivitet fra Gud³⁰. Ut i fra Keeners bok, er det bare en liten del av Jesu tjeneste som handler om psykoterapi eller moderne medisin. Psykosomatiske elementer forklarer ikke den plutselige stopp av blødningen hos kvinnen (Mark 5:34) eller blindheten til Bartimeus (Mark 10:52). Keener snakker også om en sekundær tro som også utelater placeboeffekt og/eller psykologiske forklaringsmodeller. Den lamme vi møter i Mark 2:11, eller den syke tjenestegutten til offiseren i Kapernaum (Matt 8:13) og den kanaaneiske kvinnen og hennes syke datter (Matt 15:28), vitner om guddommelige helbredelser der den syke blir umiddelbart frisk ved at andre oppsøker Jesus med en tro til Hans helbredende gjerning. Hadde Jesus kun drevet med

²⁷ Keener 2011:618

²⁸ Keener 2011:619

²⁹ Keener 2011: 620

³⁰ Keener 2011:643

psykosomatisk helbredelse, hadde han feilet mange ganger i sin virksomhet; «...with no typical shamanic rituals to buffer the failure, and this could have reduced his crowd»³¹.

I Joh 5:8 kan vi lese om den syke ved Betesda, i Joh 9:3 fortelles om mannen som var født blind og i Mark 1:30 møter vi den febersyke svigermoren. Det som er felles for alle disse beretningene er at Jesus helbredet dem *uten* at tro nevnes eksplisitt som en årsak til deres tilfriskning. Jesus helbreder der tro ofte er innblandet enten direkte eller indirekte, likevel fremkommer det også tilfeller av mirakler der også tro syntes å være helt fraværende hos den syke. Videre ble også syke helbredet tross vantro og tvil (Mark 6:5-6, Matt 13:58, 9:24 og Luk 9:41). Disiplene blir også selv tatt for manglende eller liten tro (Luke 8:25, 12:28 og Matt 17:20)³².

Det siste perspektivet hos evangelistene er, at det ikke dreier seg om en mengde av tro, som om det var ett stoff, men at troen rettes mot Gud, til Han som gjør verket. Evangelistene opererer med tro som en mer objektiv sannhet, ikke en subjektiv følelse, i følge Keener. Han refererer videre til evangeliens beretninger om helbredelse knyttet til tro, da som uavhengig av en subjektiv følelse hos den syke (Matt 8, 13 og 15, Mark 2, 5, 9 og 10, Luk 5, 7, 8, 17 og 18 og Joh 4:50 og 11:40). Keener mener denne subjektivistiske tanken om enkeltindividets tro, er noe vesten har fått spesielt etter Kant³³.

Keener rapporterer videre om guddommelige helbredelser av ulike sykdommer hos mennesker fra forskjellige steder i verden. Barn med brannskader der sårene plutselig forsvant dagen derpå (etter at foreldrene hadde bedt). Mennesker med alvorlige kreft diagnoser som plutselig ble friske. Han rapporterer blant annet om dødeoppvekkelser både av barn og voksne. Personer som var lamme som kunne gå etter en kommando om å reise seg i Navnet Jesus. Videre er det blitt rapportert om mennesker som blant annet var plaget av migrene, ulike skjelett lidelser, blindhet, kreft og HIV som gjennom enten bønn, eller håndspåleggelse i navnet Jesus førte til en umiddelbar tilfriskning. Dette er helbredelser som ikke kan forklares ut i fra psykologi og placebo, men som en direkte aktivitet fra Gud³⁴. Guddommelig helbredelse er også blitt rapportert gjennom visjoner og drømmer. Et eksempel er Anna, en lutheransk misjonær i Japan som på 1950 tallet ble syk og begynte med penicillin.

³¹ Keener 2011:634

³² Keener 2011:634

³³ Keener 2011:634

³⁴ Keener 2011:752-756

Penicillinen ga en allergisk reaksjon som førte til hjerteattakk. Plutselig så hun Jesus stå ved enden av sengen. Uten å klare å si ordene høyt snakket hun fra hjertet og ba Jesus gjøre henne frisk dersom Han hadde mer jobb til henne. I neste øyeblikk begynte hjertet å slå igjen. Fra den dagen mistet hun redselen for å dø, da hun visste at hun ville møte Jesus igjen. Kvinnen jobber fortsatt, nå som anglikansk diakon, i en alder av 92 år³⁵.

2.3 Varme hender som både er utenfor organisert religion og legevitenskapelig medisin

I dette underkapittelet vil jeg analysere et utdrag av Jan Olav Henriksen empiriske materiale fra tre av hans informanter. Samtidig som jeg vil fortsette å referere til Røsjøs tilsynelatende skeptiske tilnærming til den alternative bransje. Han utelukker ikke at alternativ healing kan virke, men er mer opptatt av de useriøse behandlere som syke mennesker lett kan bli et økonomisk bytte for³⁶.

Det er, i følge Henriksen, to ulike retninger som har utviklet seg parallelt, når det gjelder synet på helbredelse. Det er den religiøse dimensjonen, i forlengelse av reformasjonen, på den ene siden, og det moderne sekulariserte samfunnet på den andre siden. Den amerikanske religionsosiologen Meredith McGuire, har undersøkt hvordan man kan forstå mange av de ulike helbredelsesformene i vårt moderne samfunn. Dette ved å se på den historiske utviklingen som har foregått mellom religion og moderne medisin. Disse to sfærene skilte lag, da det ble nødvendig med kontroll for hva som ble oppfattet som gyldig normativ kunnskap innenfor både religion og helse. Samtidig som det etter reformasjonen ble viktigere å tro, uten både tegn og under³⁷. Kirken på den ene siden og de medisinske fagmiljøene på den andre siden, prøver hver for seg å definere hva som er innenfor og hva som er utenfor deres institusjonelle sfære. Henriksen peker på at organiseringen av den mer tradisjonelle religion i den senere tid, har utelatt mange av informantenes ekstraordinære erfaringer som gyldig kunnskap. Videre ble selve organiseringen av moderne medisin og religion strukturelt og organisatorisk lukket for andre kunnskapsformer. Religionen på sin side, ble etablert og anerkjent av samfunnet på basis av myndighetenes behov for orden og kontroll. Kirkelige autoriteter bidro derfor til å avgrense seg fra alternative og folkelige praksiser, da de forsto

³⁵ Keener 2011:879

³⁶ Røsjø 2012:116

³⁷ Henriksen 2013:72

dette som svart magi, overtro og heksekunst³⁸. Dette er også noe Røsjø peker på, da han kritiserer at den alternative bransje mangler både tilsyn og kontroll, da det ikke finnes ikke noe systematisk offentlig tilsyn med bransjen³⁹.

Religion og helse har eksistert som to adskilte institusjonelle sfærer på samfunnsnivå, mens i den individuelle religiøse praksis i dag, vil helse og religion fremdeles ofte være sammenvevd. Det er derfor ikke så overraskende, i følge McGuire, at mange alternative former for healing, som ikke har legitimitet i en institusjonell ramme, vokser fram der individer både praktiserer og mottar behandling⁴⁰. Flesteparten av intervjuobjektene McGuire snakket med, anser fysisk og emosjonell helse, åndelig fordypning, vekst og velvære vevd sammen i en form som binder sinn, kropp og sjel til en enhet. Den holistiske tankegangen har på mange måter vært fraværende i de religiøse sfærene, likevel er det bemerkelsesverdig at det nettopp er denne tankegangen som vokser i samfunn hvor det er høy grad av vitenskapelig rasjonalitet⁴¹. Mange religionsforskere har brukt tiden på å bortforklare helbredelsesundrene fremfor å ta de på alvor og heller tolke fortellingene⁴². Men Røsjø på sin side stiller seg kritisk til fortellingenes troverdighet, da de ofte er medieskapt og dermed et preg av subjektiv fortolkning som utelukker objektive målinger.

En narrativ er en metafor der mennesker opplever og erfarer sine liv gjennom de fortellingene de lager. Disse fortellingene er ofte sterkere enn de fleste tenker over, sier Røsjø. En hver fortelling er fortolkende, samt at mennesker har en tendens til å bli i den fortellingen de lager om seg selv. Geir Lundby, klinisk sosionom og familieterapeut, bruker narrativ tenkning som et verktøy i behandlingen og sier at fortellingene kan skape mennesker. Diagnosen astma kan i noen tilfeller utvikle seg til en fortelling som dominerer store deler av både barnets og foreldrenes liv. Hvis foreldrene er engstelige og fryktelig forsiktige med hva de lar barnet få gjøre, kan astmaen utvikle seg til en fortelling som begrenser hele livsutfoldelsen. Motsatt er det hvis astmatikeren senker skuldrene og tenker at astmaen ikke skal få begrense mitt liv. *Uten at astmaen for all del handler om å bli frisk ved bare å senke skuldrene*⁴³. Røsjø er åpen for at det bør forskes mer på virkningene av alternativ healing. Det er åpenbart at

³⁸ Henriksen 2013: 71-72

³⁹ Røsjø 2012:115

⁴⁰ Henriksen 2013:72

⁴¹ Henriksen 2013: 73

⁴² Henriksen 2013:73

⁴³ Røsjø 2012: 190-192

placeboeffekten spiller en stor rolle ved mange av tilfellene, men kanskje ikke alle. Dessuten er det mange eksempler innenfor skolemedisinen hvor pasienter er blitt spontant friske av alvorlig kreft, uten at noen har vært i stand til å forklare dette. Røsjø peker på at en uforklarlig tilfriskning ikke nødvendigvis trenger å forklares som en overnaturlig tilfriskning ⁴⁴. Dermed sier Røsjø, at ting så langt det lar seg gjøre, bør forklares ut fra naturlige årsaker. Dette er ikke det noen av hva informantene i Jan Olav Henriksens bok forteller om, da de enten ble umiddelbart friske etter håndspåleggelse, eller ved å legge sine varme hender på den syke, ga pasienten en opplevelse av markant bedring i helsetilstanden.

2.4 Varmer hender, en form for kristen healing?

I følge mitt utvalg av informantene i Henriksens bok, kan det ut i fra et religionsteoretisk lys, vise hvor liten plass ikke-hverdagslige fenomener har i en religiøs tradisjonell tro. Dermed velger noen av informantene å holde dette for seg selv, da de er redde for å bli avvist av presten ⁴⁵. Samtidig vil de fleste av informantene med varme hender, i liten grad problematiserer dette i møte med religiøs tro, da de knytter dette opp til Guds nådegave, som kom ufortjent og av nåde. Det er heller ingen tvang til en bestemt tro, enn det som manifesterer seg i det man opplever at varme hender kan gjøre på en kropp. Fokuset på synd som årsak til sykdom, virker tilsynelatende også å være fraværende. Dermed kan det, i følge Henriksen, se ut som det likevel ikke er så markant avgrenset mellom etablert religion, alternativ religiøsitet og folkelig religiøsitet ⁴⁶. De som praktiserer varme hender virker lite interessert i å forkynne eller påtvinge kristne vitnesbyrd ⁴⁷. En av informantene, Anne Lise, syntes også at praktisering av bønn hindrer healingen ⁴⁸. De lever i en tid der de vet at ting kan tolkes på ulike måter, og selv om noen av informantene ser evnene sine som Guds gave, inngår ikke deres praksis i en forkynnelse sammenheng. Henriksen påpeker blant annet at en mulig kirkelig strategi vil være at kirken gjør det helt tydelig og klart at kirken anerkjenner slike fenomener, og jobbe videre med hvordan slike erfaringer kan forstås innenfor en religiøs ramme ⁴⁹. Mennesket søker fortsatt etter en helhetlig tilnærming til kropp og sjel, tross i godt utviklet legevitenskapelig profesjonalisering. Mennesket oppsøker en healer med

⁴⁴ Røsjø 2012:182

⁴⁵ Henriksen 2013: 176

⁴⁶ Henriksen 2013:78,79

⁴⁷ Henriksen 2013:79

⁴⁸ Henriksen 2013:36

⁴⁹ Henriksen 2013:178

godt rykte, framfor legene, med medisinsk ekspertise, da legene representerer den objektive verden og healere hører til den mer subjektive verden, der man føler man får hjelp ⁵⁰.

En av informantene, Anne-Lise, oppsøkte en mann som hadde varme hender. Han hadde en liten stilling i Indremisjon, men var ikke kjent for sine evner eller tilknyttet en organisasjon som er spesielt kjent for slik virksomhet. Etter behandlingen spurte mannen om å få se inni hånden hennes, og han fortalte at hun også hadde fått gaven, som han kalte «helbredelsens nådegave». Videre fikk Anne-Lise bekreftet gaven, når hun senere la hendene på mennesker som hadde plager, og de ble bedre. Hun anser sine varme hender som Guds gave, og dermed Gud som giveren, nettopp fordi Han trenger medarbeidere for å fremme evangeliet og Guds rike på jorden. Tro og ekstraordinære erfaringen er for Anne-Lise spenningsløst og harmonisk i hennes hverdag, selv om hun ikke har tilpasset evnene sine i en organisert religiøs ramme. Hun driver sin virksomhet uten slik begrensning. Presten i menigheten er kjent med hva hun gjør, men det er noe som ikke snakkes om. Bortsett fra dem som trenger hjelp, og kommer til Anne-Lise i det skjulte ⁵¹. Anne Lise har også et positivt forhold til hva helsevesenet gjør. Gud har også utdannet dem som er i helsevesenet, men varme hender kan brukes i en kombinasjon med andre måter å behandle syke på. Hennes varme hender har likevel gitt henne en forståelse av at Gud ikke begrenses til ordinær behandling, men at det som faller utenfor disse, tolker hun som under ⁵². Hun er ikke av den oppfatningen at god helse hører med til alle som tror. Det er først og fremst troen og ikke helsen som avgjør hva slags kvalitet livet skal ha.

Siden Anne Lise har fått gaven fra Gud, bruker hun gaven i lydighet og dermed velger hun ikke å ta penger for dette. Hun bruker således ikke gaven til å forkynne i enhver sammenheng til de menneskene som oppsøker henne, men når anledningen byr seg, er det Guds nåde som blir det helt sentrale å formidle. Hun har opplevelsen av at bønn stenger for det som skal være fokus i behandlingen, da det er de andre som skal bestemme hva de selv vil snakke om. De varme hendene har også endret mottakerens tankesett og åpnet for nye måter å leve i et trosunivers på ⁵³.

⁵⁰ Henriksen 2013:175,173

⁵¹ Henriksen 2013:38

⁵² Henriksen 2013:35

⁵³ Henriksen 2012:36

Informanten Peter, er en ikke-praktiserende helbreder som er kritisk til helbredelsespredikanter. Fra å være en del av en karismatisk menighet i ungdomsårene, ble han etter hvert kritisk til presset og den psykologiske oppjagetheten han opplevde i Jesu-bevegelsen på 70 tallet. Da han var prest i nord Norge, opplevde han mennesker som var svært direkte når de ønsket at han skulle be og legge hendene på dem. Peter ble også svært overrasket, da flere sa at det hjalp. Han ble tatt inn i den nordnorske spiritualiteten og ble ofte tilkalt for å legge hendene på syke. Peter la vekt på at han var prest i møte med andre, slik at folk visste hvem han var og hva han representerte. Han selv respekterte alle og behandlet alle uavhengig av tro. Det var menneskers positive tilbakemeldinger, både fra troende så vel som ikke troende, som gjorde at han fortsatte praktiseringen. Selv om han aldri opplevde han at kreftsyke ble friske, så opplevde han mennesker hadde fått noen ekstra måneder. Han selv er skeptisk til å si at slike vitnesbyrd er beviser, men at disse opplevelsene gjorde at andre torde å oppsøke ham. Peters bakgrunn fra mange av vekkelsesmøtenes vektlegging av troen som en betingelse for å bli frisk, gjorde han opprør mot, da det ikke stemte med hans egne helbredelses erfaringer. Dermed utviklet han en teologi i opposisjon til de mer berømte helbredelsespredikantene. For Peter er varme hender noe helt naturlig av det som kan skje der Gud slipper til. Gud virker på ulike måter, og gjennom ulike mennesker. Han er ikke så opptatt av om det kalles en nådegave eller naturgave. Dessuten kan paranormale fenomener ha helt naturlige forklaringsmodeller som vi ennå ikke har tilgang til. Dermed kan det tenkes at istedenfor å betone det paranormale for sterkt, bør man heller nedtone det spektakulære og særpregende ved slike fenomener. Peter anser sin gave som uttrykk for det hans teologiske tradisjon kaller «*Guds forutgående nåde*», og at denne nåden er for alle mennesker og kan gjelde alle ting i livet. Men det finnes mennesker som ikke bruker gaven de har fått på en god måte. Blant annet ved å utnytte mennesker økonomisk, eller ved å binde de til seg psykisk. Gud er uten grenser i forhold til gavene han gir. Peter oppsummerer sin egen teologiske posisjon som viser hvor viktige erfaringene hans er for hvor han står i dag, da han sier; «*vi må gjenvinne det religiøse i kristendommen, så den ikke blir en ren filosofi*»⁵⁴.

Caroline er prest og har selv mottatt healing etter en lang stund med sykdom som gjorde henne isolert og ute av stand til å jobbe. Dette resulterte i en opplevelse av at Gud hadde forlatt henne. Hun kom således i kontakt med en kristen kvinne med varme hender. Kvinnen besøkte henne over tid. Kvinnen holdt hendene sine på ulike steder på Carolines kropp, og i

⁵⁴ Henriksen 2013:52

løpet av ett år skjedde det en klar forbedring. Selve behandlingen forklarer hun som en følelse av varme, kulde, strøm eller prikking. For Carolines tro har det vært viktig at kvinnen har vært trofast hos Caroline over så lang tid, uten å ta betalt. Caroline syntes selv det er vanskelig å tro på at det som skjer under behandlingen gradvis har gjort henne bedre, samtidig syntes hun det har vært godt at hun ikke trenger å tro på dette for at det skal virke. At kraften i de varme hendene ikke kan forklares vitenskapelig, har åpnet opp for andre alternative erfaringer. Gud handler på mange måter. Samtidig som hennes teologi på mange måter ikke har gjort det lettere å akseptere at overnaturlige ting kan skje, er Gud blitt sterkere på det personlige og psykologiske plan, og teologien blitt mer levende⁵⁵. Caroline er nå mer åpen for at Gud griper inn i hverdagen, uforventet og ubedt, samtidig som Han også er til stede og nærværende der folk også ikke blir friske.

2.5 Griper Gud direkte inn i menneskers liv med helbredelse for sykdommer?

Det er ut i fra Keeners bok et klart positivt svar på spørsmålet ovenfor. Gud griper direkte inn med helbredelse for ulike sykdommer, noe som blant annet kommer klart frem av NTs beretninger fra Jesu egen tjeneste. Keener gir også en rekke eksempler på guddommelig helbredelse fra vår egen tidsepoke. Guddommelig inngripen som følge av bønn, ved å bruke navnet Jesus eller gjennom personlige visjoner og drømmer. Dersom guddommelige helbredelser kan forklares ut i fra placebo og psykologi, gir det på den ene siden et altfor stor tro på menneskets evne til at det kan helbrede seg selv. Det som umiddelbart kan sies er at dette snevrer Guds makt inn og gir mennesket et stort ansvar til å styre sin egne skjebne. Der placebo alene forklarer at mennesker er blitt friske, eller at mennesket har en unik evne til «selvhealing», gir dette et syn på at mennesket er lik Gud selv.

Informantene gir også et klart uttrykk for positive opplevelser i møte med praktisering av varme hender og forklarer dette ut i fra en overbevisning om at det er Gud som står bak den overnaturlige inngripen. Men siden det på mange måter er fraværende å snakke om eller tolke guddommelig helbredelser i kirkelig kontekst, har dette ført til at informantene finner det mer attraktivt å oppsøke den mer alternative bransje. Røsjø sier likevel at ikke alle typer av friskhet kan forklares ut i fra placebo, men unnlater således å gi en «annen» forklaring der mennesker er blitt plutselige friske. Heller ikke Henriksen godtar placeboeffekten som en forklaring på informantenes guddommelige opplevelser, da de kom både uventet og ubedt.

⁵⁵ Henriksen 2013: 66

Gud griper således inn der en finner tro hos den syke, eller en form for sekundær tro, men også der det råder tvil og vantro, eller der tro ikke er nevnt i det hele tatt. Mye av grunnen til at det er vanskelig å tro at Gud griper inn med helbredelse for sykdommer, er den negative arven om å skulle tro uten både tegn og under. Kirkelige autoriteter bidro derfor til å avgrense seg fra alternative og folkelige praksiser, da de forsto dette som svart magi, overtro og heksekunst. Henriksen peker på at alternativ behandling kan være en indirekte kritikk av en helsetjeneste som ikke tar hele mennesket på alvor, og til en kirke som har overlatt spørsmålet om helse til det medisinske fagmiljøet, i stedet for å gi det en plass innenfor en kristen livstolkning ⁵⁶.

Jeg velger å støtte meg fullt og helt til at Gud griper direkte inn i menneskers liv med helbredelse for sykdommer. Ut ifra både NT beretninger og de vitnesbyrdene Keener forteller om utelukker helt klart andre forklaringsmodeller på tilfriskningen. Informantenes guddommelige opplevelser gir også en troverdighet til at Gud griper inn i menneskers liv, da ubegrenset av både legevitsenskapen på den ene siden og kirken på den andre siden. Dermed vil jeg i de neste kapitlene fremlegge en analyse av Åleskjær og Rasmussen ved å finne svar på hvilken måte man kan motta slik guddommelig helbredelse. Åleskjær vil være en representant for den karismatiske trosretningen og Rasmussen representerer en luthersk tankegang.

⁵⁶ Henriksen 2013:75

3 ÅGE ÅLESKJÆR

3.1 Introduksjon

I dette kapitlet vil jeg analysere boken «*håndspåleggelse, helbredelse og forbønn*» av Åge Åleskjær, ved å svare på problemstillingen; «*På hvilken måte kan man motta slik guddommelig helbredelse?*». For å svare på spørsmålet ovenfor, vil jeg forsøke å finne svar på følgende forskningsspørsmål:

1. Hva er forholdet mellom helbredelse og Kristi forsoningsverk?
2. Kan sykdom forklares ut i fra en form for guddommelig tukt og oppdragelse?
3. Hva er forholdet mellom tilgivelse og helbredelse?
4. Hvilken betydning har troen for helbredelse?

3.2 Forståelse av Kristi forsoningsverk

Da Jesus gikk omkring og helbredet og tilga synd, var det en slags «forskuddsbetaling» på det som skulle fullbyrdes da Jesus døde på korset. Jesus bar all verdens synd på seg, derfor kunne han også tilgi mennesker deres synd. På samme måte kunne Han også helbrede de syke fordi Han bar sykdom på seg⁵⁷. I følge Åleskjær peker profeten Jesaja mot Kristi forsoningsverk allerede i GT⁵⁸:

«Sannelig, våre sykdommer tok Han på seg, og våre smerter bar Han. Vi trodde Han var blitt rammet, slått av Gud og plaget. Men Han ble såret for våre overtredelser, knust for våre misgjerninger, straffen lå på Ham for at vi skulle ha fred, og ved Hans sår har vi fått legedom». Jes 53: 4-5

Jesajas profeti ble ikke oppfylt før Jesus døde på korset. Det er nå den nye pakt(Kristi forsoningsverk) starter. Ut i fra Matt 8:16-17 viser at både tilgivelse for synd og helbredelse for sykdom er inkludert i forsoningsverket:

«Da det ble kveld bragte folk til Ham mange som var besatt av onde ånder, Han drev åndene ut med et ord og helbredet alle som var syke. Slik skulle det bli oppfylt som er talt ved profeten Jesaja, Han tok bort våre plager og bar våre sykdommer».

I Kristi forsoningsverk ligger det dermed både tilgivelse for synd og helbredelse for sykdom⁵⁹. Ut i fra Hebreerbrevet kan vi se den frelsen troende i dag har i den nye pakt(forsoningen), er større enn i den gamle pakt; «*Hvordan skal da vi slippe unna hvis vi ikke bryr oss om en*

⁵⁷ Åleskjær 1997:51

⁵⁸ Åleskjær 1997:71-72

⁵⁹ Åleskjær 1997:51

*frelse som er så mye større? Den ble først forkynt av Herren og siden stadfestet for oss av dem som hadde hørt ham» Hebr 2:3. «Men nå har Kristus fått en langt høyere prestateneste, siden han er mellommann for en pakt som er så mye bedre og hviler på bedre løfter» Hebr 8:6. Frelsesbegrepet, omhandler hele mennesket på alle områder i livet. Det er dette som ligger i Åleskjærs forståelse av frelse, som betyr hel, frisk, uskadd, reddet fra fare, sykdom og fortapelse. Positivt betyr frelse; lykke, fremgang og velstand, som følge av Guds velsignelser⁶⁰. I stedet for å stille seg spørsmålet om hvorvidt Gud ønsker den syke frisk eller ikke, er det i følge Åleskjær, mer konstruktivt å stille seg spørsmålet; *hvordan man kan tilegne seg den helbredelsen Jesus har gitt i Kristi forsoningsverk?*⁶¹.*

3.3 Sykdom til tukt og oppdragelse

Åleskjær gjør på mange måter et oppgjør med hans tidligere erfaringer hvor sykdom betraktes som Guds vilje for å holde oss ydmyke⁶². Ut i fra Åleskjærs forståelse av forsoningen og betydningen av frelsesbegrepet, kan vi gjennom helbredelsesberetningene fra evangeliene og acta, trekke en slutning om sammenhengen mellom guddommelig helbredelse og Guds vilje. Om det er noen som fylles av en inderlig medfølelse over plage og sykdom, så er det Gud, vår Lege, i følge Åleskjær⁶³. Dermed bærer Åleskjærs forkynnelse et preg av å formidle et trosbudskap, nettopp fordi gjennom forkynnelsen vil det vokse frem en tro for at Gud vil helbrede den enkelte.

3.4 Tilgivelse

Tilgivelsen, vil i følge Åleskjær, åpne opp for Guds velsignelser, og også helbredelse. Man trenger ikke nødvendigvis bli helbredet når man får tilgivelse, men den kan åpne døren. Jesaja sier det slik: *«Ingen borger skal si, jeg er syk. De som bor der har fått sine synder tilgitt»* Jes 33:24. Og i Mark 2 om fortellingen om den lamme mannen som blir firt ned gjennom taket, sier nettopp Jesus først; *«Sønn, dine synder er tilgitt»*.

Den delen av Jesaja 53 som taler om tilgivelse, gjelder også i dag, da gjelder også den delen som taler om helbredelse, i følge Åleskjær. Jesus gikk omkring og tilga synder og helbredet individer Han møtte. Da Han gikk til korset, bar Han hele verdens synd og tok hele verdens sykdom. Derfor siterer Peter i 1 Pet 2:24: *«Han bar våre synder på sitt legeme opp på*

⁶⁰ Åleskjær 1997:14

⁶¹ Åleskjær 1997:19

⁶² Åleskjær 1997:137-155

⁶³ Åleskjær 1997:36

korstreet så vi skulle dø bort fra synden og leve for rettferdigheten. Ved Hans sår har dere fått legedom»⁶⁴. Videre sier Åleskjær at Gud ønsker at vi skal ha det godt på alle områder i livet. Det handler derfor ikke bare om forkynnelse som fokuserer på tegn, under og helbredelser som er løsrevet fra forkynnelsen av hellighet, kjærlighet og tilgivelse⁶⁵.

3.5 Troens grunnlag

Når det gjelder hvordan man kan tilegne seg helbredelse er nøkkelen tro, i følge Åleskjær. Det er troen som aktiviserer Guds kraft. Troen kommer av forkynnelsen, og er en gave vi mottar gjennom frelsen. Når man mottar Kristus i sitt hjerte, da mottar man troen for «*Kristus bor ved troen i våre hjerter*» Ef 3:17. Videre mener Åleskjær at troende trenger næring for å vokse. Han påpeker at Bibelen taler om alltid å ha en voksende tro: «*Troen vokser stadig hos dere.*» 2 Tess 1:3⁶⁶. Det finnes ulike stadier og ulike utviklingstrinn i troslivet. Men at dette, i følge Åleskjær, ikke skal resultere i en kopi av andres trosliv.

Åleskjær knytter samtidig troen til handling⁶⁷. Etter at han i flere år var plaget med ryggsmarter, bestemte han seg en dag for å gå normalt. Og innen han hadde nådd trappen, var ryggen blitt legt. Dette forklarer han som følge av at han bestemte seg for å handle i tro på at han var blitt leget. Han ble leget ved at han handlet på det han selv hadde bestemt seg for⁶⁸. Dermed er det også, i mine øyne, nærliggende å trekke en slutning mellom Kenneth E. Hagin og Åleskjær som forteller oss at en kan handle i tro på at man ER leget ut i fra Guds Ord⁶⁹. Åleskjær gikk fra 1984 til -85 på Hagins bibelskole og har på mange måter vært den sterkeste representanten for Hagins lære i Norge. Men til forskjell fra Hagin knytter ikke Åleskjær tvil og vantro hos den syke til om helbredelsen uteblir. Selv om det ut i fra handlingsperspektivet til Åleskjær muligens kan tolkes dithen, men ikke nødvendigvis, noe jeg skal komme tilbake til i drøftingsdelen.

Åleskjær refererer til kvinnen med blødningen som et bibelsk eksempel på handlingsperspektiv knyttet til tro. Mark 5:29-30 kan vi lese om kvinnen som på eget initiativ, gikk bort og rørte ved kappen til Jesus. Hun handlet i tro på at dersom hun fikk røre ved Ham

⁶⁴ Åleskjær 1997:72

⁶⁵ Åleskjær 1997:90

⁶⁶ Åleskjær 1997:88

⁶⁷ Åleskjær 1997:106

⁶⁸ Åleskjær 1997:108

⁶⁹ Hagin, Kenneth E. «*Den helbredende salvelse*» 2008:96

ville hun bli frisk. Dette var ikke på Jesus initiativ at hun ble frisk, men på hennes eget initiativ ⁷⁰. I Mark 11:23 står det at dersom du tror i ditt hjerte at det du sier vil skje, skal det også gå slik, i følge Åleskjær. Hele Guds Ord og alt det Guds Ord taler om fungerer gjennom å tro på Ordet og handle på den troen. Så er det viktig, i Åleskjærs øyne, at hver og en må finne ut hva man har tro for i sitt hjerte, for det er det som vil skje. Det er på denne måten at troen vokser og vil fungere på nye områder i livet ⁷¹.

Åleskjær setter en sammenheng mellom undervisning, forkynnelse og helbredelse, ut i fra Matt 4:23: «*Siden dro Jesus omkring i hele Galilea; han underviste i synagogene deres, forkynte evangeliet om riket og helbredet all sykdom og plage hos folket*». Selv om troen er en gave ut i fra Ef 2:8-10, så kommer troen ved forkynnelsen, og forkynnelsen ved Kristi Ord (Rom 10:17). Videre mener han, at hvis man ikke hører, kan man heller ikke tro, fordi troen kommer ved å høre forkynnelsen om Jesus ⁷². Svært ofte i NT kan en lese «*Din tro har frelst deg*», i forbindelse med helbredelse. Åleskjær mener dette handler om mennesker som tar i mot frelsen, eller blir frelst ved at de tar i mot troen, nettopp for at troen kom med Jesus. Når mennesker kan ta imot troen i sitt hjerte, vil troen aktivisere Guds kraft. Videre referer Åleskjær til Gal 3:5 om den metoden Paulus beskriver: «*Han som gir dere Ånden og som gjør under blant dere, gjør Han det på grunn av lovgjerninger, eller fordi dere hører budskapet og tror?*»

3.6 Nådegave til å helbrede

Ut i fra studier om hvordan Jesus formidlet helbredelse, kan vi ut i fra Åleskjærs tekst, frimodig legge hendene på den syke i Jesu Navn. Den Hellige Ånd vil flyte fra helbrederens hånd, og inn i den sykes kropp. Mark 16:17 -18; «*Og disse tegnene skal følge dem som tror: I mitt navn skal de drive ut onde ånder, de skal tale nye tungemål, og de skal ta slanger i hendene. Om de drikker dødelig gift, skal det ikke skade dem, og når de legger hendene på syke, skal de bli friske*»⁷³. Alle troende kan dermed legge hendene på syke, så de blir friske. Det er tre betingelser for å praktisere helbredelse, som Åleskjær uttrykker litt spøkefullt; *Du må være en troende, du må ha hender og du må finne noen å legge dem på.*

⁷⁰ Åleskjær 1997:42

⁷¹ Åleskjær 1997:88-98

⁷² Åleskjær 1997:87

⁷³ Tekst kritisk synspunkt. Verset f.o.m 16, er satt inn i senere tid og var ikke med i den eldste overleveringen

Nøkkelen i denne håndspåleggelsen er at det gjøres i navnet Jesus. Vi gjør det på vegne av Jesus, nettopp fordi vi er Hans utsendinger. Dette kan, i følge Åleskjær, alle troende gjøre for hverandre ⁷⁴.

I store forsamlinger kan også den helbredende «salvelsen» av Guds nærvær bli så sterk at den kan fylle hele lokalet. Da er det ikke nødvendig med håndspåleggelse eller bønn. Dersom forsamlingen tar imot og åpner seg når Den Hellige Ånd begynner å helbrede individuelt, vil den helbredende salvelsen øke og hele forsamlingen vil oppleve Guds «elektriske» nærvær. Syke blir friske i stort antall ⁷⁵.

3.6.1 Den særskilte nådegave til å helbrede ut i fra 1Kor 12

Den andre hovedstrømmen som vi formidler helbredelse igjennom, er ulike nådegaver og åndelige åpenbaringer som omtales i 1Kor 12. Åleskjær har erfaring med at enkelte syntes å ha særskilte nådegaver til for eksempel å helbrede spesifikke sykdommer. Dette overføres ved berøring, ved at en kraft fra helbrederen går inn i mottakerens kropp. Åleskjær tror dette er den mest vanlige måten nådegaven til å helbrede fungerer på, og at det da ikke er snakk om en håndspåleggelse i tro på Mark 16:17-18 ⁷⁶. Luk 6:19, Mark 5:30 og Luk 8:46 er eksempler på Guds helbredende kraft som overføres ved berøring, ved at helbrederen legger hendene på den syke, enten på det sykestedet eller hodet, og en kraft vil gå inn i den sykes kropp og virke helbredende ⁷⁷. Likevel bemerker Åleskjær at han tar sterk avstand fra spådom, sannsigeri og alternative healere som praktiserer varme hender o.l. Dette er etterligninger som er av djevelens verk. Samtidig, som han påpeker at den kraft som er i Den Hellige Ånd er mye større enn etterligningene. Dermed trenger vi ikke å bli skremt bort fra å oppleve den ekte guddommelige kraften. Moses trakk seg ikke unna trollmennene selv om de forsøkte å kopiere hans undergjerninger. Eller Filip i Samaria som gikk inn på den overnaturlige arenaen og slo trollmannen knockout i Jesu navn ⁷⁸.

3.6.2 Vitnesbyrd

I siste del av boken følger noen vitnesbyrd om guddommelige helbredelser, hvor beretningene forteller om til dels ulike sykdommer og plager. Felles for alle beretningene er opplevelsen av

⁷⁴ Åleskjær 1997:120

⁷⁵ Åleskjær 1997:127

⁷⁶ Åleskjær 1997: 123

⁷⁷ Åleskjær 1997:122

⁷⁸ Åleskjær 1997:123-124

guddommelig helbredelse enten gjennom å høre forkynnelsen av Ordet, håndspåleggelse og/eller forbønn. Noen beskriver også sine vitnesbyrd uten at bønn er involvert, med en påfølgende forklaring at helbredelsen kom gjennom Guds helbredende nærvær under gudstjenesten. Et vitnesbyrd forteller også at en kul i lysken gradvis skrumpet inn, gjennom å grunne på Ordet: «*Herren er min lege*». Etter to måneder forsvant kula i lysken helt ⁷⁹. Her ser vi at guddommelig helbredelse kan skje på ulike måter: Gjennom forbønn, gjennom håndspåleggelse, ved Guds nærvær, eller ved å grunne på Ordet. Felles for alle disse fortellingene er deres subjektive opplevelse av å bli frisk fra plager legevitenskapen ikke kunne reparere. Et av vitnesbyrd forteller en umiddelbar friskhet fra whiplash etter 16 år med smerter i nakke og hoderegionen. En ærlig beretning om skuffelsen ved å vende hjem uten synlige resultater, etter møter på OKS, år etter år. Men så en dag, etter mange nedturer, opplevde Lise, at det endelig var hennes tur. Åleskjær la hendene på henne, og hun opplevde å bli helt frisk. Israelturen hun i forkant hadde bestilt var nå en realitet hun torde å begi seg ut på, da helt uten smerter. Hun forteller videre at hun ikke trengte å ta en ny nevrologisk test for å få det vitenskapelig bevist, da det var bevis nok å kjenne at hun var smertefri ⁸⁰. Lise lot den subjektive opplevelsen være bevis nok. Likevel ser ikke Åleskjær at det er noen motsetninger mellom legevitenskap og helbredelse. Legene gjør det de kan for å lindre og kurere. Men dette er ikke guddommelig helbredelse. Åleskjær mener at det som skjer gjennom medisin og legevitenskap er en form for naturlig helbredelse. Når det gjelder alvorlig syke, kan legene bidra til å holde liv i pasienten lenge nok til at Guds Ord får virket, troen blir styrket og den guddommelige helbredelsen blir stadfestet. Både leger, sykepleiere og Gud, jobber alle for å lindre eller kurere sykdommer. Troende burde således samarbeide og oppmuntre helsepersonell, da de tross alt, i følge Åleskjær, «*driver i samme bransje som Gud selv*». For dersom sykdom er Guds vilje, er det i seg selv bemerkelsesverdig at troende går til legen ⁸¹.

Sammenfattet kan man si at Åleskjær gir en innføring i troens betydning for helbredelse. Nøkkelen til helbredelse er gjennom den enkeltes tro. Det er på mange måter det Åleskjær er mest kjent for, nemlig sin trosforkynnelsen knyttet til Guds Ord om helbredelse. Samtidig som han tar ett oppgjør med det mange kan mene; at Sykdom er Guds straff for å holde oss ydmyke. Helbredelse skjer gjennom en forkynnelsen av at Gud både kan og vil, som troende

⁷⁹ Åleskjær 1997:137-155

⁸⁰ Åleskjær 1997:154

⁸¹ Åleskjær 1997:110-112, 94

kan motta i sitt hjerte. Analysen bekrefter således en ensidig vektlegging av en guddommelig helbredelse gjennom å handle i tro på at man er legt. Videre skjer den mest vanlige formidlingen av helbredelse gjennom håndspåleggelse. Dette er noe alle troende kan gjøre, samtidig som det ser ut som enkelte har en særskilt nådegave til å formidle en guddommelig kraft ved å legge hendene på det syke stedet. Dette er en nådegave som skjer der og da og som ikke fungerer når som helst og hvor som helst. Gud helbreder i dag, og det handler om at troende burde være mer frimodige til praktisering av håndspåleggelse som en direkte aktivitet fra Gud på den ene siden og at den syke på den andre siden, mottar ved å handle i tro på at han/hun er legt.

4 DAG AUDUN RASMUSSEN

4.1 Introduksjon

I dette kapitlet vil jeg analysere boken «*Jeg er Herren din lege*» av Dag Audun Rasmussen, ved å svare på problemstillingen; «*På hvilken måte kan man motta slik guddommelig helbredelse?*»

For å svare på spørsmålet ovenfor, vil jeg forsøke å finne svar på følgende forskningsspørsmål:

1. Hva er forholdet mellom helbredelse og Kristi forsoningsverk?
2. Kan sykdom forklares ut i fra en form for guddommelig tukt og oppdragelse?
3. Hva er forholdet mellom tilgivelse og helbredelse?
4. Hvilken betydning har troen for helbredelse?

4.2 Forståelse av Kristi forsoningsverk

I følge Rasmussen, handler Gud på to måter; som den hellige Gud som straffer synden og som den kjærlige Gud som tilgir, helbreder og viser nåde som vi kan lese i 5 Mos 32 og 39. I lys av nyskapelsen er det riktig å si at vi har fått legedom. Likevel på det sted som vi nå befinner oss i Guds frelsesplan, lever vi i en delvis oppfyllelse av det Jesaja 53 profeterer om i vers 4 og 5. Den endelige oppfyllelsen av dette vil ikke skje før i fullendelsen. Dermed blir Jesaja et profeti over framtiden, som i følge Rasmussen, er det som venter menneskene i det evige liv. Guds legegjerning ut i fra GT er knyttet til den indre sammenhengen mellom synd, straff og sykdom. Denne sammenhengen opphørte i forsoningen ved Jesu korsfestelse, død og oppstandelse. Videre vektlegger han, ut i fra Matt 5:8: «*Salige er de rene av hjertet for de skal se Gud*». Det er å være sammen med Kristus og å se Gud som er den viktigste frelsesgode. Dermed er det av underordnet betydning at vår psykisk og fysisk helse blir restituert, uten at dette skal frata Gud vilje til å helbrede⁸². Hans overordnede vilje er å gi menneskene del i det evige liv i følge Matt 18:8 og John 3:16;

«Om hånden eller foten lokker deg til synd, så hogg den av og kast den fra deg! Det er bedre for deg å gå alt eller vanfør inn til livet, enn å ha begge hender eller føtter og kastes i den evige ild» Matt 18:8

⁸² Rasmussen 1989:25,24 og 31

«For så høyt har Gud elsket verden, at Han gav sin Sønn, den enebårne, for at hver den som tror på Ham ikke skal gå fortapt men ha evig liv.» John 3:16.

4.3 Sykdom til tukt og oppdragelse

Sykdom og lidelse kan, i følge Rasmussen, betraktes som et redskap til vekkelse, tukt og oppdragelse. Det er den Herren elsker som han tukter som vi kan lese i hebreerbrevet 12:6⁸³: *«For den Herren elsker, viser han til rette, og han straffer hver sønn han tar seg av»*. I følge Rasmussen er dette fordi Gud elsker menneskene, som vi blant annet finner i Romerbrevet 8:28: *«Vi vet at alt tjener til det gode for dem som elsker Gud, dem han har kalt etter sin frie vilje»*. Herren tukter den han elsker, slik sett kan sykdom og lidelse, i følge Rasmussen, betraktes som et redskap til vekkelse, tukt og oppdragelse. Jesus har en grunnleggende vilje til å helbrede syke og nødstilte mennesker fordi hans kjærlighet er så stor. Dermed kan man, i følge Rasmussen, også betrakte Jesu helbredelsesgjerning som barmhjertighetsgjerninger.

4.4 Tilgivelse

I følge Rasmussen er en sammenheng mellom synd og helbredelse. Uoppgjort synd kan bidra til å hindre eller stenge for Guds helbredende gjerning, derfor mener Rasmussen; *«Bekjennsyndene for hverandre og be for hverandre, så dere kan bli helbredet»* Jak 5:16⁸⁴.

Synsbekjennelsen i Kirkens liturgi blir i Rasmussens øyne, et viktig skriftemål som en mulig vei til helbredelse. Mangelen på oppgjør og tilgivelse kan hindre bønnesvar, dermed blir det, i Rasmussens øyne, å fastholde skriftemålet som en vei til Guds helbredelse. I Mark 11:24-25 står det:

«Derfor sier jeg dere: Alt dere ber om i bønnene deres – tro at dere har fått det, og dere skal få det. Men når dere står og ber og har noe å anklage en annen for, så tilgi ham, for at deres Far i himmelen kan tilgi dere misgjerningene deres».

Jesus vil med dette for det første si at viljen til å tilgi andre er en forutsetning for selv å leve i Guds tilgivelse, og for det andre vil mangelen på oppgjør og tilgivelse kunne hindre bønnesvar, noe som i følge Rasmussen betyr at Gud kan bli hindret i sin helbredende gjerning.

⁸³ Rasmussen 1989:55,56

⁸⁴ Rasmussen 1989:78

Nattverden er også en av de redskaper Gud bruker til å helbrede. Etter luthersk teologi er nattverden et nådemiddel, hvor Jesus selv kommer til oss med frelsens gaver. Det kommer fram ved innstiftelsesordene: «*Den nye pakt i mitt blod som utøses for dere til syndenes forlatelse*». Jesus er der som den som tilgir. Det finnes eksempler på dem som er blitt helbredet gjennom nattverden, selv om det som oftest skjer gjennom forbønn. Gud er likevel fri til å bruke de midler Han ser er mest tjenlig i de enkelte tilfeller ⁸⁵.

4.5 Troen som Guds gave

Troen er først og fremst Guds gave. I Bibelen er tro uttrykk for menneskets forhold til Ham. I NT vil troen knyttes til Jesus frelsesgaver, og viser seg ved at troende får følge ham: «*Alle som tok i mot ham, dem gav han rett til å bli Guds barn – de som tror på hans navn. De er ikke født av kjøtt og blod, ikke ved menneskers vilje og ikke ved manns vilje, men av Gud*» John 1:12-13, «*Så kommer da troen av det budskapet en hører, og budskapet kommer av Kristi Ord*» Rom 10:17. Troen er dermed ikke en viljesak, vi kan kjempe oss til å motta, i følge Rasmussen. Det er gjennom forkynnelse og «*tegn og under*» at det skapes en tro, som bringer mennesker til Jesus, da i hovedsak gjennom bønn om hjelp, og ikke gjennom en prestasjon eller en kamp om å tro opp til et nivå slik at helbredelse blir til slutt oppnåelig ⁸⁶. Rasmussen sier; «*Troen er ikke en subjektiv innbilning eller en tro på egen tro*» ⁸⁷.

Gud også kan helbrede også på andres tro som hos vennene til den lamme mannen som ble firt ned av fire menn (Mark 2:5)⁸⁸. Når det gjelder det riktige handlingsperspektivet, knytter han troens retning til helbredelse. For å belyse handlingsperspektivet gir Rasmussen eksempler fra NT om Bartimeus som ropte om hjelp, og som videre kom til Jesus, da Han kalte på ham. Kvinnen med blødninger er et annet eksempel på troens handling da hun kom, rørte ved Jesu kappe og ble frisk. Her blir deres handling knyttet til troens subjektive side; den syke handler først og fremst ved at de henvendte seg til Jesus. Beretningen om den lamme mannen som ble firt ned av fire menn, viser også at vennenes handling vitnet om en tro der ingenting fikk stå i veien for å virkeliggjøre målet, nemlig å bringe den syke til Jesus. Rasmussens tolkning ligger i hovedsak at det å komme til Jesus med sykdommen, er den rette form for tro. Dermed handler tro om å ha et tillitsfullt håp til at Gud kan gjøre den syke frisk

⁸⁵ Rasmussen 1989:83

⁸⁶ Rasmussen 1989:43

⁸⁷ Rasmussen 1989:45

⁸⁸ Rasmussen 1989:44

⁸⁹. Mark 9:16 forteller om en stum og døv ånd hos en gutt, hvor Han sier til guttens far: «*Alt er mulig for den som tror, og guttens far ropte: «Jeg tror, hjelp meg i min vantro!»*» Guttens blir helbredet, tross vantro. Her går troen ikke på dets styrke, men på dets retning; altså troen på Jesus som helbreder selv om troen kan være svak. Troen skal føre til Jesus, uavhengig av hvor svak eller sterk den er menneskelig sett ⁹⁰.

4.5.1 Bønnens betydning for helbredelse

Helbredelsesundrene tok ikke slutt med Jesus, noe som Mark 16:17 bevitner «*Og disse tegn skal følge dem som tror*», og før Jesus himmelfart gir han en anmodning til disiplene «*Den som tror på meg skal også gjøre de gjerninger jeg gjør*» dermed ble helbredelsens gave overført også til menighetene og kirken og bør betegnes som en normal ordning i menighetens liv ⁹¹. Bønn er å slippe Jesus inn i våre liv med sine frelsende og legende krefter. Det bør derfor være helt naturlig å be om helbredelse. Han ser vår nød og hører alltid våre bønner. Men han svarer i sin tid og på sin måte. Hos Rasmussen er bønn en viktig nøkkel til at Jesus kan gjøre sine mektige gjerninger, både i og utenfor menighetslivet. Her kan blant annet fadervår knyttes til helbredelse; «*La din vilje skje på jorden som i himmelen*». Her rettes ikke tvilen mot Guds grunnleggende vilje til å helbrede, nettopp fordi det er vilje til helbredelse hos Gud. I følge Rasmussen, skal vi få lov å ha forventninger om at Gud vil gripe inn ⁹², samtidig som forkynnelsen og den helbredende gjerning er nær forbundet med hverandre. For også på dette området gjelder at troen kommer av det budskapet en hører (Rom 10:17). Videre legger han vekt på at gjennom Ordet kommer en visshet om tro, bønn og frimodighet til nådegaveutfoldelse til glede for mennesker og til Guds ære ⁹³.

Rasmussen fokuserer på det guddommelige nærværet som skjer når man kommer sammen i bønn, hvor både bønn om helbredelsen og syndstilgivelsen også blir en naturlig del av dette fellesskapet. Videre mener Rasmussen at dette ikke står i motsetning til å oppsøke lege, da Gud helbreder både gjennom legemidler og eller gjennom overnaturlige inngrep ⁹⁴, ut ifra et skaperperspektiv. Rasmussen refererer til Siraks bok, en av de apokryfiske bøker, som dog kan betraktes som «legeteologi», hvor legene kan virke som redskaper til å helbrede syke (ifølge Luther, kan Sirak ikke regnes som likestilt med Den hellige skrifs kanoniske bøker):

⁸⁹ Rasmussen 1989:42,44

⁹⁰ Rasmussen 1989:45

⁹¹ Rasmussen 1989:59

⁹² Rasmussen 1989:65

⁹³ Rasmussen 1989:85

⁹⁴ Rasmussen 1989:35

«Mitt barn, vær ikke likegyldig med din sykdom, men bed til Herren, og Han skal helbrede deg. Hold synden borte fra deg og styr dine hender rett, og rens ditt hjerte fra all synd. Og la legen komme, for Herren har skapt han, og la han ikke vike fra deg, for du trenger ham» Sir 39:9⁹⁵.

Gjennom både leger og medisiner vil Guds helbredelse finne sted. En avvisning til å søke medisinsk hjelp kan betraktes som et åndelig hovmod mot Gud, i følge Rasmussen. Men man må først be til Herren om helbredelse *«ti lægedom kommer fra den Høyeste»*. Derfor er det ingen motsetninger mellom helbredelse ved bønn og legevitenskap. Tvert i mot, som også Åleskjær mener, burde det oppfordres til mer samarbeid mellom kirkens arbeidere og helsevesenet⁹⁶. Men som motsetning til Åleskjær og Keener, mener Rasmussen at medisiner er også en form for guddommelig helbredelse (ut i fra et skaperperspektiv). Ut i fra 2 Kong 8:29 og Fork 3:3 viser at det også finnes et helbredende potensiale innebygget i menneskekroppen og som virker over tid: *«Vennlige ord er som dryppende honning, søte for sjelen og sunne for kroppen»* Ordspr 16:24. Her belyses den hverdagslige oppmuntring vi gir hverandre og betydningen av de psykosomatiske relasjoner som viktige elementer for livsglede.

4.6 Nådegave til å helbrede

Når det gjelder håndspåleggelsen, må dette ikke forstås som utøvelse av magi⁹⁷.

Håndspåleggelsen er en bønneform som en finner blant annet ved innvielse til tjeneste. I den norske kirke brukes dette ved dåp, konfirmasjon, skriftemål, innvielse av tjeneste og brudevigsel. Men utenfor innvielse til tjeneste er det også et redskap som sammen med bønn og påkalling av Jesu navn formidler av guddommelig kraft og nåde. For å unngå en forestilling om at håndspåleggelsen har magisk kraft, er det best å legge hendene på hodet og ikke på det syke stedet⁹⁸. Paulus gjør det klart at nådegaven til å helbrede skal ha sin plass i det normale menighetsliv, og ikke løsrevet fra enhver menighetssammenheng. En rett bruk av helbredelsens nådegave vil være med på å underbygge menighetens bekjennelse, *«Jesus er Herre»⁹⁹. Hva når bønn om helbredelse ikke fører noen vei? «Herren er hans støtte på*

⁹⁵ Rasmussen 1989:89, 35

⁹⁶ Rasmussen 1989:36

⁹⁷ Rasmussen 1989: 67

⁹⁸ Rasmussen 1989:68

⁹⁹ Rasmussen 1989:74-75

sykesengen, du forvandler hans leie når han er syk» Sal 41:4, eller «*Dere som nå hungrer»*, og «*Dere som nå gråter»*, fordi «*stor er lønnen dere har i himmelen»* Luk 6:20-23

Rasmussen legger vekt på at Jesus tar heller ikke avstand fra det vonde og vanskelige vi opplever i hverdagen. Tar vi utgangspunkt i Jobs bok, lærer den oss to viktige ting; vårt syn på rettferdighet, er ikke nødvendigvis Guds måte å tenke og handle på ut i fra våre bønner om hjelp. Gud er suveren, og samtidig ubegripelig både i sin tanke og handling ¹⁰⁰

Samt at sykdom og lidelser ikke er et tegn på at Gud har forlatt en, fordi det i utgangspunktet er Hans vilje å helbrede ¹⁰¹, men ved hans nåde og barmhjertighet gir det mennesker en visshet man kan holde fast på, også når man kommer inn i lidelsens mørke rom, i følge Rasmussen. Lidelsen er også et mysterium som vi kan la ligge hos Gud, fordi han er også Gud over dette vanskelige spørsmål om meningen med sykdom.

Hos Rasmussen har forkynnelsen av Jesus Kristus en helt sentral plass dersom den helbredende tjeneste skal bli en normal ordning i menighetslivet. Han ekskluderer ikke sjelesorgens egenart, eller andre instanser utenfor kirkelig kontekst, da han mener både legevitenskap og psykiatri kan virke helbredende på mange lidelser ¹⁰². Han legger også til grunn for å drøfte den negative arven, at mange av helbredelsespredikanter tilsynelatende ensidige vektlegging på helbredelse som er løsrevet fra ethvert menighetsfellesskap. Dette har ført mange ut i villfarelse ¹⁰³. Når bibelberetninger gir uttrykk for «*å ha stor tro»* eller «*din tro er stor»*, handler det om en stor tro på Jesus, til Hans kjærlighet, ikke til helbredelsen som sådan. Men den ydmyke avhengigheten til Jesus og Hans barmhjertighet er i følge Rasmussen, det som kan betegnes som å ha stor tro. Dette skjer først og fremst gjennom bønn. Videre vil han fastholde syndsbejknelsen, tilgivelsen og nattverden som en mulighet til å motta helbredelse. Rasmussen mener således at det finnes et helbredende potensiale innebygget i menneskekroppen og som kan virke helbredende over tid.

¹⁰⁰ Rasmussen 1989:52

¹⁰¹ Rasmussen 1989:53

¹⁰² Rasmussen 1989:77

¹⁰³ Rasmussen 1989:75

5 SAMMENLIGNING OG DRØFTING

5.1 Introduksjon

Det positive svaret på at Gud griper direkte inn i menneskers liv med helbredelse for sykdommer gjør at det ut fra analysen av Åleskjær og Rasmussen gir svar på neste spørsmål; «På hvilke måte man kan motta slik guddommelig helbredelse?»

I dette kapitelet, vil jeg nå drøfte Rasmussen og Åleskjærs teori ut i fra forskningsspørsmålene. Jeg vil bruke teori fra både Keener og Røsjø for å belyse ulike motargumenter og refleksjoner. Mine egne påstander og refleksjoner vil også flettes fortløpende inn i oppgaven. Jeg har funnet det hensiktsmessig ikke å operere med referanser i dette kapitelet. Tekstmaterialet jeg opererer med er hentet ut fra foregående kapitler som jeg vil henviser med de ulike forfatternes etternavn. Der det likevel fremkommer annen og ny litteratur, vil naturlig nok referanse foreligge.

5.2 Sammenligning

For å gjøre det litt mer oversiktlig har jeg funnet det hensiktsmessig å plassere hovedsynspunktene til Åleskjær og Rasmussen inn i en forenklet tabell. Dette vil gjøre det lettere å sammenligne og drøfte deres synspunkter videre i oppgaven.

Åleskjær	Rasmussen
<u>Forsoningen</u> Jesaja 53 ble oppfylt i den nye pakt (forsoningen). Ut i fra Hebreerbrevet er frelsen vi har i den nye pakt større enn i den gamle. Frelse betyr hel, frisk, uskadd osv. Vi har helbredelse i frelsen, og det handler om på hvilken måte syke kan tilegne seg helbredelsen ut i fra Guds vilje og ønske for syke.	Vi lever under en delvis oppfyllelse av Jesaja 53. den endelige oppfyllelsen vil ikke skje før i fullendelsen. Frelsen vi fikk i forsoningen handler først og fremst om å være sammen med Jesus, og gjennom Ham, del i det evige liv. Jesus har en grunnleggende vilje til å helbrede, fordi Hans kjærlighet er så stor.
<u>Sykdom som tukt og oppdragelse</u> Sykdom er ikke fra Gud for å holde oss ydmyke. Det er Hans vilje at vi skal være fullstendig friske.	I noen tilfeller kan sykdom og lidelse kan betraktes som et redskap til tukt og oppdragelse ut i fra Hebr. 12:6: « <i>For den Herren elsker, viser han til rette, og han straffer hver sønn han tar seg av</i> ».

<p><u>Tilgivelse</u></p> <p>Tilgivelsen kan åpne opp for Guds velsignelser, og da også helbredelse. Uten at man automatisk blir helbredet når man mottar tilgivelse, men den kan åpne døren.</p> <p>I Matt 2 møter vi den lamme mannen som først får sine synder tilgitt av Jesus, før han blir helbredet.</p> <p>Jesus gikk omkring og tilga synder og helbredet individer Han møtte. Da Han hang på korset, bar Han hele verdens synd, og hele verdens sykdom.</p>	<p>Det er en nær sammenheng mellom synd og helbredelse. Dermed kan uoppgjort synd stenge for helbredelsen. Dermed blir syndsbekjennelsen i kirkens liturgi også viktig for muligheten til helbredelse.</p> <p>Rasmussen knytter bønn og tilgivelsen til Guds helbredende gjerning.</p> <p>Nattverden er også en av de redskaper Gud bruker til å helbrede. Etter luthersk teologi er nattverden et nådemiddel, hvor Jesus selv kommer med frelsens gaver.</p>
<p><u>Troens grunnlag</u></p> <p>Når det gjelder hvordan man kan tilegne seg helbredelse er nøkkelen tro. Det er troen som aktiviserer Guds kraft, og troen kommer ved forkynnelsen. Troen trenger næring for å vokse. Bibelen taler om å ha en alltid voksende tro.</p> <p>Ut i fra Mark 5:29-30 kan vi lese om kvinnen med blødningen. Det var ikke på Jesus initiativ det skjedde men på kvinnens eget initiativ da hun gikk bort og rørte ved kappen Hans. Hun handlet i tro på at bare hun fikk røre kappen ville hun bli frisk.</p> <p>Bibelen sier at dersom du tror i ditt hjerte at det du sier vil skje, skal det også gå slik. Hele Guds Ord og alt det Guds Ord taler om fungerer gjennom å tro på Ordet, og handle på den troen. Så er det viktig å finne ut hva man har tro for i sitt hjerte, for det er det som vil skje.</p>	<p>Troen er Guds gave. Ut i fra NT vil troen knyttes til Jesus og Hans frelsesgaver. Det er gjennom forkynnelse og tegn og under det skapes tro som bringer mennesker til Ham, da hovedsak gjennom bønn, ikke som en prestasjon eller kamp om å tro opp til ett nivå slik at helbredelse tilslutt blir oppnåelig.</p> <p>Kvinnen med blødninger er et eksempel på troens handling da hun kom, rørte ved kappen og ble frisk. Her blir handlingen knyttet til troens subjektive side, da den syke handler først og fremst ved at hun henvendte seg til Jesus.</p> <p>Troens retning handler om å ha et tillitsfullt håp om å bli frisk. Handlingen viser hvordan håpet bringer troens retning mot Jesu undergjerninger. Så lenge troen fører til Jesus, er dette en stor tro til Ham, ikke til helbredelse som sådan.</p>

<u>Nådegave til å helbrede</u>	
<p>Guds kraft overføres ved berøring eller håndspåleggelse i Jesu navn. Dette er den vanligste måten nådegaver til å helbrede fungerer på. Da er det ikke bare snakk om en nådegave som skjer i tro på Mark 16:18, men en nådegave som skjer der og da, og som ikke fungerer når som helst og hvor som helst.</p> <p>Luk 6:19, Mark 5:30 og Luk 8:46 er eksempler på Guds helbredende kraft som overføres ved berøring, ved at helbrederen legger hendene på den syke, enten på det sykestedet eller hodet, og en kraft vil gå inn i den sykes kropp og virke helbredende.</p> <p>Åleskjær skiller således mellom naturlig helbredelse som er medisiner og guddommelig helbredelse som en direkte aktivitet fra Gud.</p>	<p>Paulus gjør det klart at nådegaven til å helbrede skal ha sin plass i det normale menighetsliv, og ikke løsrevet fra enhver menighetssammenheng. En rett bruk av helbredelsens nådegave vil være med på å underbygge menighetens bekjennelse, «Jesus er Herre».</p> <p>Forbønn i menighetslivet eller praktisering av bønn i privatregi, er en viktig nøkkel til at Jesus kan gjøre sine mektige gjerninger. Når det gjelder håndspåleggelsen, er dette en bønneform som først og fremst er innvielse til tjeneste, men også formidling av guddommelig kraft og nåde.</p> <p>Rasmussen mener medisiner er en form for helbredelse på skaperplan. Han fastholder at kroppen har en unik evne til å reparere seg selv.</p>

I de neste underkapitlene vil jeg drøfte og reflektere det som kommer frem i analysen av Åleskjær og Rasmussen. Drøftingen innebærer å sette ulike påstander opp mot hverandre og reflektere rundt forskningsspørsmålene, hvor også det ikke-overnaturlige landskap ut ifra Røsjø og Keener vil flettes inn der jeg ser det er nødvendig. Dette for å vise litt hvordan man kan tenke om Guds helbredende gjerning i dag, både ut ifra variert og til dels ulik teologisktenkning på den ene siden, og ut ifra en vitenskapsbasert rasjonalisme på den andre siden. Jeg vil forsøke å ta del i diskusjonen ved å stille meg åpen, men også til dels kritisk til den ensidige vektleggingen av trosforkynnelsen hos Åleskjær, samt Rasmussens syn på synd som en mulig faktor til manglende helbredelse. Det er et ønske om å se på hvilke mulige utfordringer og muligheter de ulike retningene kan gi, både for den enkeltes tro til å motta Guds helbredende gjerning på den ene siden, og vitnesbyrdenes troverdighet som et bevis på Guds helbredende gjerning på den andre siden. Henriksens informanter vil også vise at en overnaturlig inngripen av Gud, skjer uavhengig av trosnivå, bønn, forkynnelse og kirkelig liturgi.

5.3 Hva er forholdet mellom helbredelse og Kristi forsoningsverk?

I følge Åleskjær, peker Jesaja mot forsoningen allerede i GT, da refererer han til Jesaja 53:5 som sier; «...ved hans sår har vi fått legedom». Jesajas profeti blir oppfylt da Jesus døde på korset. Ut i fra Åleskjær er vi nå under en bedre pakt enn den menneskene var under i GT, hvor den nye pakt hviler på bedre løfter. Det handler dermed om på hvilken måte syke skal tilegne seg den helbredelse Gud har gitt oss i Jesu forsoning.

Rasmussen velger å holde Jesaja som profeti, hvor den endelige oppfyllelsen av dette ikke vil skje før i fullendelsen, det som venter oss i det evige liv. Dermed lever vi nå under en delvis oppfyllelse av Jesaja 53. videre vektlegger han, ut i fra Matt 5:8; «*Salige er de rene av hjerte for de skal se Gud*». Dermed er det å være sammen med Kristus og å se Gud, det som er den viktigste frelsesgode, hvor evig liv er Hans overordnede vilje for menneskene. Dermed vil vår psykiske og fysiske helse, i følge Rasmussen, være av underordnet betydning, uten at dette skal frata Guds vilje til å helbrede. Videre peker Rasmussen på at den indre sammenhengen mellom synd, staff og sykdom ble opphørt i forsoningen ved Jesu korsfestelse, død og oppstandelse.

Går vi til det som står skrevet i 1 Peter 2:24: «*På sin egen kropp bar han våre synder opp på treet, så vi skulle dø bort fra syndene og leve for rettferdigheten. Ved hans SÅR ble dere helbredet*», kan det i mine øyne være nærliggende å tenke at troende allerede har fått legedom på lik linje med tilgivelse. Men hva betyr begrepet *sår* i denne sammenheng? Sårene på Jesu kropp kom ved at Jesus ble slått og pisket. Men han ble såret for våre lovbrudd og knust for våre synder, slik at vi skulle få fred og helbredelse ved hans sår som vi kan lese i Jesaja 53:5. Videre i Jesaja 53,10 står det: «*Det var etter Herrens vilje å knuse ham med sykdom...*». Det var altså Gud selv som straffet og slo Jesus med sykdom og hadde behag i dette fordi dette skulle komme alle mennesker til gode i forsoningen. Ved at Gud nå har straffet Jesus så vil han etter min oppfatning, ikke straffe oss mennesker for våre overtredelser lengre. Jesu frelsesverk innehar derfor både tilgivelse fra synd og frihet fra sykdom fordi Jesus tok det bort ved sine sår.

Ut i fra teksttolkning (eksegese) kan Jesaja også fortolkes og reflektere en metaforisk betydning av begrepet *sår*. Rasmussen er inne på at skriftstedet peker fram mot det som skal skje i fullendelsen. Selv om det er riktig å si at vi har fått legedom i lys av nyskapelsen, lever vi nå under en delvis oppfyllelse av Jesajas profeti. Kan begrepet helbredelse tolkes som

metafor? Dersom vi holder fast på en slutning om at Jesaja er et frampek mot forsoningen og ut i fra Matteus 8:16 som vitner om det Jesus tok på seg på korset, *da Han tok på seg våre plager og bar våre sykdommer*, og ut i fra Peters brev, har vi allerede har fått det. Hvorfor er det likevel sykdom blant oss i dag? Dersom Gud bare vil oss godt, hvorfor er det da så mye vondt som skjer? Innledningsvis avgrenset jeg fra ikke å komme inn på årsaker til sykdom, likevel kan det i denne sammenheng ikke utelukkes et faktisk spørsmål ut i fra Åleskjærs tolkning av Jesaja. Sykdom er fortsatt en del av utfordringene i dette liv, i manges hverdag, så vel hos troende som ikke troende. Hvordan forklare det, ut i fra at Jesaja ble oppfylt i forsoningen? Hvem står da bak det ondes problem? En mulighet kan være djvelen, eller det kan være oss selv, eller er det Gud som står bak lidelsen? Som Rasmussen er inne på, kan sykdom være en form for Guds oppdrager rolle. Hvordan da gi en forklaring på Gud som allmektig og kjærlig, når Han selv er årsaken til sykdom?

5.4 Kan sykdom forklares ut i fra en form for guddommelig tukt og oppdragelse?

I hebreerbrevet 12:6 står det skrevet; *«For den Herren elsker, viser han til rette, og han straffer hver sønn han tar seg av»*. I følge Rasmussen er dette fordi Gud elsker menneskene, som vi blant annet finner i Romerbrevet 8:28: *«Vi vet at alt tjener til det gode for dem som elsker Gud, dem han har kalt etter sin frie vilje»* Herren tukter den han elsker, slik sett kan sykdom og lidelse, i følge Rasmussen, betraktes som et redskap til vekkelse, tukt og oppdragelse. Det er nettopp dette Åleskjær tar ett oppgjør mot, da han mener Gud ikke straffer menneskene. Åleskjær mener Guds ønske for oss er at vi skal ha det godt. Derfor sier Han i 3 Joh 2; *«Min kjære, først og fremst ønsker jeg at du får være frisk og ha det godt, like godt som du har det åndelig»*. Videre kritiserer Åleskjær, teologer som stiller spørsmålstegn ved at Gud ikke ønsker oss nødvendigvis friske. Om det er noen som fylles av inderlig medfølelse over plager og sykdom, så er det i følge Åleskjær, vår Gud, vår Lege.

I mine øyne, bør en utvise en forsiktighet ved å knytte sykdom som en form for tukt og oppdragelse. Når det gjelder bibelverset Rasmussen refererer til i Heb 12, handler dette om slik jeg forstår det, om en Gud som er Åndenes Far: *«Vi har hatt våre jordiske fedre som oppdro oss, og vi hadde respekt for dem. Har vi ikke mye større grunn til å bøye oss under åndenes Far, så vi kan vinne livet?»*. Videre i vers 12 -13 kan vi lese; *«Derfor, styrk de slappe hende og de vaklende knær! La føttene gå rett fram på veien, så det halte ikke blir vridd ut av ledd, men heller blir helbredet»*. Er det ikke da underlig at det ligger i Guds tukt program å

kaste sykdom på oss til oppdragelse og formaning? Selv om Gud også er en rettferdig dommer, og en Gud som alltid kan bli harm (Sal 7:12), og som til syvende og sist skal komme igjen for å dømme levende og døde (2Tim 4:1, 1Pet 4:5). Men Guds vrede opphørte på korset, Han ble vred på Jesus og la all sykdom og synd på Ham for at vi skulle være helbredet ved Hans sår og videre i Jesaja 54:9-10, sverger Gud på at Han aldri mer skal være vred på oss eller true oss. Han sier også i Jeremia 29.11: «*Jeg vet hvilke tanker jeg tenker om dere, sier Herren, tanker til fred, og ikke til noe ondt. Jeg vil gi dere fremtid og håp*». Guds allmakt handler dermed ikke om en makt som tar i bruk maktmidler som har med kontroll og overmakt å gjøre gjennom å kaste sykdom på mennesker, slik jeg forstår det. Når det gjelder Gud som oppdrager, mener jeg at det er en oppdragelse i vår ånd. Han oppdrar oss i vårt indre, slik at vi kan skille mellom godt og vondt, galt og riktig, få visdom og kunnskap til å formidle kjærlighet til mennesker rundt oss og leve etter Hans gode vilje. Jesus selv kom med en form for hvile vi kan lese i Matt 11:28-30;

« Kom til meg, alle dere som strever og bærer tunge byrder, og jeg vil gi dere hvile. Ta mitt åk på dere og lær av meg, for jeg er mild og ydmyk av hjertet, så skal dere finne hvile for deres sjel. For mitt åk er godt og min byrde lett. »

Hvilken byrde ville det gi den syke, dersom, de fikk høre at det muligens kunne være en måte Gud oppdrar han/hun på? Får vi ikke nok byrder, dårlig samvittighet og frykt av medias presentasjon av årsakssammenhenger mellom blant annet kosthold og livsstil knyttet til sykdomsutvikling? Vi mennesker er opptatt av årsaksforhold, noe som gjør det naturlig at vi søker etter en forklaring på hvorfor sykdom rammer. Vi spør kanskje også om hvem som er årsaken. Disse hvorfor spørsmålene kan romme mye smerte. Jeg mener at aller verst blir det om denne *noen* er Gud selv. I sjelesorgen har jeg lært at Gud *er* i det vonde sammen med den lidende, og møter den lidende på måter som ikke er synlige utenfra. Gud er til stedet i lidelsen, ikke som dens årsak, men medlidende og nyskapende. På mange måter vil det handle om å se hvordan Gud er med den syke; hvordan møter Gud den enkelte i lidelsen eller sykdommen. Dette blir et mer fremover perspektiv istedenfor et bakover perspektiv, hvor det i mine øyne, blir lett å bli værende i en passiv tilskuer rolle uten å våge å bevege seg fremover. Samtidig som det ikke skal frata mennesker til å stille seg spørsmål om hvorfor akkurat meg? Men det handler om å kaste denne ballen over på Gud, i en tillit til at Han bærer sykdommen på seg, og gir oss hvile. Så hvordan skal man komme til rette med det Rasmussen påpeker om Gud som oppdrar oss?

I hebreerbrevet 12:4 kan vi lese; « *I kampen mot synden har dere ennå ikke gjort slik motstand at det kostet blod. Har dere glemt den formaningen som taler til dere som til barn: Min sønn, forakt det ikke når Herren irttesetter, mist ikke motet når han refser*». Det er altså synden Gud vil hjelpe oss til å komme til rette med, slik jeg oppfatter verset. Han vil hjelpe oss og veilede oss slik at vi kan holde oss borte fra synden. Men kan uoppgjort synd stenge for helbredelse?

5.5 Hva er forholdet mellom tilgivelse og helbredelse?

I følge Rasmussen handler Gud på to måter; som den hellige Gud som straffer synden og som den kjærlige gud som tilgir, leger og viser nåde. Rasmussen velger også å holde syndsbejennelsen og helbredelse tett opp til hverandre. «*Bekjenn syndene for hverandre og be for hverandre, så dere kan bli helbredet*» Jak 5:16. Mangel på oppgjør og tilgivelse kan hindre bønnesvar om helbredelse, og dermed hindre Gud i å utføre sin helbredende gjerning. Tilgivelsen kan i følge Åleskjær, også åpne opp for Guds velsignelser, og dermed åpne opp for helbredelse. Dette uten at man automatisk blir helbredet når man får tilgivelse, men den kan åpne døren. Åleskjær referer til Markus 2, hvor vi møter den lamme mannen som blir firt ned gjennom taket, hvor Jesus sier først; «*Dine synder er tilgitt..*». Helbredelsen viser her hvilken makt Jesus har til å tilgi synder. I mine øyne er det likevel underlig at Åleskjær velger å trekke inn tilgivelsen, da både helbredelse og tilgivelse ble fullbrakt ved Jesu død og oppstandelse, ut i fra Åleskjærs tolkning av forsoningen. I mine øyne er dette et vitnesbyrd som både bekrefter Guds makt og Jesu fullmakt, dermed blir frelsesløftene ut i fra Jesaja 53, oppfylt både i bokstavelig og billedlig forstand.

På mange måter kan syndsbejennelsen ut i fra 1. Joh 1:9 virke befriende og forløsende for mange; « *Men dersom vi bekjenner våre synder, er han trofast og rettferdig, så han tilgir oss syndene og renser oss for all urett*». For mange vil dette bety en ny oppreisning, og en styrke til å gå videre. Men er det egentlig riktig å fokusere på synd når det er dette Jesus tok på seg en gang for alle på korset? Er ikke synd dypest sett å vende seg bort fra Gud? Videre i Johannes første brev 1:2 står det; «*dersom noen synder, har vi en som taler vår sak hos Faderen, Jesus Kristus, Den rettferdige. Han er en soning for våre synder, ja, ikke bare for våre, men for hele verden*». Siden vi allerede er frelst, fordi vi har tatt imot Ham, syntes jeg det på mange måter er underlig at man fortsatt trenger å bekjenne sine synder. Er ikke 1 Joh 1:9 i utgangspunktet rettet mot gnostikeren? De trodde ikke at man trengte Jesu forsoning, fordi

de ikke så seg som syndere trengte de heller ikke Jesu blod. Johannes starter dette brevet generelt uten å stille det til noen spesielle, mens i kapittel 2 starter han med å stile brevet til: Mine barn. Så her starter Johannes med å tale til de troende. I brev 2 og 3 starter han også med å stile brevet spesifikt til troende. Så i mine øyne, har vi mottatt tilgivelsen i frelsen, som gjelder for fortid, nåtid og framtid. Som Paulus sier i Kol 2:13-14:

«Dere var døde på grunn av misgjerningene og deres uomskårne kjøtt og blod. Men han gjorde dere levende sammen med Kristus da han tilga oss ALLE våre misgjerninger. Gjeldsbrevet mot oss slettet han, det som var skrevet med lovbud; han tok det bort fra oss da han naglet det til korset».

Ordlyden i dette verset er at Jesus tilga. Ikke at Han skal tilgi dersom vi bekjenner våre synder, nei Han tilga oss alle våre misgjerninger. Videre i kol 3:13:...*Slik som Kristus tilgav dere, slik skal også dere gjøre.* I Ef 2:1-10 kommer det for meg også tydelig frem frelsen fra synd og misgjerninger ved Jesu forsoning. *«For vi er hans verk, skapt i Kristus Jesus til gode gjerninger, som Gud på forhånd har lagt ferdige for at vi skulle vandre i dem».*

Både Åleskjær og Rasmussens vektlegger tilgivelse som et hinder for Guds helbredende gjerning, uten at de nevner eksplisitt, slik jeg ser det, hva man trenger tilgivelse for, for å bli helbredet. Både Synd og syndsbejennelse kan, i mine øyne, virke vanskelig å forholde seg til for noen, da følelsen av å være syndig, lett kan føre til en opplevelse av at sykdommen nettopp kan virke som Guds straff. I sjelesorgen møter man ofte mennesker som sitter fast med et bilde av Gud som streng og dømmende. En Gud som aldri blir fornøyd eller som kan oppleves som fraværende og lite delaktig i menneskets liv. Her blir ofte sjelesørgerens oppgave å hjelpe mennesket med å finne tilbake til en også kjærlig og ikke-dømmende Gud. I mine øyne, kan det virke som syndsbejennelsen gir et bilde av en streng Gud som vi trenger å få tilgivelse fra, for så å gå til sjelesorg for nettopp å få hjelp til å se den kjærlige Gud bak dette. Da bærer kirken et preg av å sysselsette seg selv. Dersom det er slik at mangel på tilgivelse kan stenge for helbredelsen, er det ikke da underlig at Disiplene spurte Jesus i Joh 9:2: *«Rabbi, hvem er det som har syndet, han selv eller hans foreldre, siden han ble født blind?»*, hvor Jesus svarer: *«Verken han eller hans foreldre har syndet. Men nå kan Guds gjerninger bli åpenbart på ham».*

Jeg mener at tilgivelse er noe dypt personlig, sårbart og samtidig et vanskelig tema å snakke om, da mennesker har ulike assosiasjoner til begrepet. Det gjør det heller ikke enklere, når man knytter den sammen med Guds helbredende gjerning. Jeg tenker det derfor kan være

nødvendig å skille mellom tilgivelse i relasjonen til Gud og tilgivelsen i mellommenneskelige relasjoner. Syndsbekjennelsen er en bønn som først og fremst tar sikte på å gjenopprette den rette form for Gudsrelasjonen, ved at man ydmyk og hengiven vender seg til Gud. Hans tilgivelse gjør det dermed mulig for oss, at vi kan tilgi hverandre, og her er vi inne på mellommenneskelige relasjoner, nemlig vår neste. Det er fordi vi er blitt tilgitt av Ham, vi kan tilgi vår neste. Dersom man kan finne en sammenheng mellom helbredelse og tilgivelse som Både Rasmussen og Åleskjær er inne på så må det være på det psykologiske plan. Det er godt for oss å tilgi, uten at dette tar bort ansvarligheten til den som har begått en urett. Dermed blir tilgivelse ikke det samme som å akseptere en urettmessig handling, men på en måte å akseptere mennesket som står bak handlingen. På mange måter handler den Bibelske betydningen av tilgivelse slik jeg ser det, om en form for forsoning med den uretten man er blitt utsatt for, nettopp fordi den hjelper oss fremover i stedet for å bli værende i en eller annen form for offer rolle. Samtidig er tilgivelse en prosess og ikke en må-gjøre-handling som kan frata den følelsesmessige sorgprosessen. Det vil så fall kunne føre til en fortrenning av det vonde og det urettferdige, enten det er sykdom eller annen smerte man er blitt utsatt for. Her blir det godt å vite at en kan få lov å hvile i Herren, på tross i det vanskelig med å skulle tilgi urett. Likevel vil jeg reflektere litt mer over spørsmålet; *hva er forholdet mellom tilgivelse og helbredelse, når det for eksempel gjelder en kronisk fysisk sykdom?* Når det gjelder Rasmussen og Åleskjær syn på tilgivelsen knyttet til helbredelse, kan man trekke ut noen mulige innfallsvinkler, dersom man tenker at synd dypest sett er å vende seg bort fra Gud. Dette kan, i mine øyne, gi utslag i tre ting hos den syke;

1. Sykdommen i seg selv rommer så mye smerte at det blir vanskelig å opprettholde tro på Guds helbredende potensial, i sær dersom sykdom betraktes som en form for tukt. (Når Gud er imot meg, hvem kan da være for meg? *Dømmende gudsbilde*)
2. Kronisk Sykdom kan medføre en selvcentrering på den ene siden og en selvførdømmelse på den andre. Dermed blir man værende i en offerrolle som også fratar en tro på muligheter for helbredelse.(Gud bryr seg ikke likevel; *fraværende gudsbilde*).
3. Sykdom handler om å tro seg opp til et nivå, der helbredelsen til slutt blir mulig. Dette kan medføre en symptomfornektelse og en avvising til å rette klagen til Gud, fordi Gud bryr seg ikke om smerte, men vil at vi skal være friske til en hver tid. (Gud har høye forventninger til min tro; *prestasjons Gud*).

Dersom dette kan være tilfelle, mener jeg å gi en støtte til praktiseringen av syndsbekjennelsen, da alle disse tre punktene over kan være en form for å vende seg bort fra Gud. Dermed ser jeg en mulighet for helbredelse i tilgivelsesaspektet til Rasmussen, samtidig nødvendigheten av sjelesorg. Rasmussen trekker også frem nattverden som en av de redskaper Gud bruker til å helbrede. Etter luthersk teologi er nattverden et nådemiddel, hvor Jesus selv kommer til oss med frelsens gaver. Dermed burde vel strengt tatt nattverden være en naturlig del av hver gang man samles til gudstjeneste. Og samtidig, være åpen for den helbredelse som kan finne sted gjennom den. Enten vi kaller den naturlig eller av overnaturlig art.

Informantene til Henriksen mottok og formidlet helbredelse og healing uten å nevne tilgivelsen som en mulig faktor. Mange av de knytter varme hender opp til Guds nådegave, som kom ufortjent og av nåde. Fokuset på synd som årsak til sykdom, virker tilsynelatende også å være fraværende. På mange måter, mener jeg, at Bibelen ikke gir noen teoretiske svar på lidelsens problem, men den gir oss et eksistensielt svar, som mennesker kan erfare i sine hjerter. Som den siste av informantene jeg har referert til, Caroline, som opplevde Guds godhet midt i det vanskelige, ubedt og uforventet. Jeg tror dermed ikke at manglende bønn om tilgivelse nødvendigvis bør linkes til fysisk sykdom. Dersom forkynnelsen av tukt og at Gud oppdrar oss med sykdom, kan det i mine øyne, også lett linkes til at man trenger tilgivelse for det uoppgjorte med Gud. Dette vil også kunne gi en ekstra byrde på den syke. Prinsipielt burde vel hver og en av oss strengt tatt be uavlatelig om tilgivelse, dersom Jesus ikke tok synden med seg på korset? Men som det står i Peters første brev: «*Slutten på alle ting er nær. Vær derfor sindige og edru, så dere kan be. Framfor alt skal dere elske hverandre inderlig, for kjærligheten skjuler en mengde synder*» 1 Pet 4:7. I denne kjærligheten ligger det en vennlighet og respekt for den andre. Rasmussen mener det finnes helbredende potensialet innebygget i menneskekroppen som virker over tid. Og den hverdagslige oppmuntringen vi gir hverandre og betydningen av de psykosomatiske relasjoner er viktige elementer for livsglede som igjen kan medvirke til helbredelse. Men da mener jeg det er snakk om en form for indre helbredelse som utelukker guddommelig helbredelse for fysiske sykdommer.

5.6 Hvilken betydning har troen for helbredelse?

Det siste perspektivet hos evangelistene er, at tro ikke er å være som en mengde av tro, som om det var ett stoff, men en tro som rettes til Gud, til Han som gjør verkene. Evangelistene opererer med tro som en mer objektiv sannhet, ikke som en subjektiv følelse, i følge Keener.

Selv om den sykes tro ofte blir nevnt i forbindelse med helbredelsen, handler dette mer om en objektiv tro. Rasmussen mener også at Gud helbreder uavhengig av den subjektive tro hos den syke, da tro ikke er en subjektiv innbilning eller en tro på egen tro. Det interessante er Åleskjærs vektlegging av troens betydning for å bli frisk. For meg syntes det som om Åleskjær ikke like klart skiller mellom tro som en subjektiv følelse eller tro som en objektiv sannhet. For dersom troen i seg selv handler om en subjektiv følelse, som handler om å tro seg opp til et nivå der helbredelsen til slutt blir oppnåelig, kan dette på mange måter virke vanskelig for en som sliter med smerte og sykdom. Under dette avsnittet vil jeg belyse den enkeltes tro som grunnlag for å motta helbredelse. Her vil jeg også trekke inn litteratur fra både Keener og Røsjø for å belyse hvilken måte troen kan gi en psykologisk effekt i en helbredelsesprosess. Kan det tenkes at der troen handler om å tro seg opp til et nivå, der helbredelsen tilslutt blir oppnåelig, være en form for placebo?

Min forståelse av Åleskjær, er at han ønsker å bevise at sykdom ikke kommer fra Gud som i form av tukt eller oppdragelse. Hans teologi baseres dermed på en sammenblanding av trosforkynnelse, hvor Gud faktisk vil deg frisk, og argumentasjon som forteller at nøkkelen til guddommelig helbredelse er gjennom å tro seg frisk. Åleskjær mener at troen trenger næring for å vokse, da Bibelen taler om alltid å ha en voksende tro. Videre påpeker han troens ulike stadier og utviklingstrinn, og at hver og en har sitt trosliv. Men er det riktig å snakke om å ha en voksende tro når det gjelder å tilegne seg helbredelse? Rasmussen på sin side påpeker at det å tro handler dypest sett om å følge Jesus; *«Alle som tok i mot Ham, dem gav han rett til å bli Guds barn - de som tror på hans navn. De er ikke født av kjøtt og blod, ikke ved menneskers vilje og ikke ved manns vilje, men av Gud»* John 1:12-13. Troen er dermed ikke en vilje sak, eller en kamp om å tro opp på et nivå slik at helbredelse tilslutt blir oppnåelig.

Jeg kan si meg enig i at å høre en forkynnelse om at Gud både kan og vil gjøre deg frisk er viktig i et samfunn hvor sykdom i økende grad blir betegnet som selvforskyldt, enten gjennom dårlig kosthold eller manglende mosjon. Det er også en god grunn til å hevde at Åleskjærs trosforkynnelse er viktig der det er et rådende syn på at Gud er den som tukter mennesker med sykdom. Både Åleskjær og Rasmussen peker på at troen også er en gave. Troen kommer av forkynnelsen og «tegn og under», slik at det skapes en tro, som bringer mennesker til Jesus. Rasmussen peker på at Jesus har en grunnleggende vilje til å helbrede syke mennesker, fordi Hans kjærlighet er så stor. Jesu helbredelsesgjerning kan dermed betraktes som barmhjertighetsgjerninger ut i fra både Rasmussen og Åleskjær. Men der stopper også

likhetene mellom dem. Åleskjær vektlegger videre en oppfordring om å tro seg frisk ut i fra Bibelsteder om at man ER legt, og at vi kan handle på dette i tro på at vi er friske. Keener refererer til i evangeliene som også knytter helbredelse til tro; Matt 8, 13 og 15, Mark 2, 5, 9 og 10, Luk 5, 7, 8, 17 og 18 og i John 4;50 og 11:40. Men dette handler om en tro som en mer objektiv sannhet, og ikke som en subjektiv følelse, hvis jeg har forstått Keener rett. Dersom man får høre at troen har ulike utviklingsstadier i forbindelse med helbredelse, samtidig en oppfordring til å tro man er legt, mener jeg troen kan stå i fare for at man må *føle* at man tror nok. Rasmussen påpeker nettopp at å tro ikke handler om å tro på egen tro hvor troen blir en subjektiv innbilning. Ut i fra Åleskjær nivå tenkning, kan bidra til at den syke får en prestasjon om å tro seg opp til nye høyder/nivåer for å kunne bli helbredet. Troen blir dermed en tro basert på subjektive følelser. Dersom den syke likevel opplever å bli frisk, mener jeg det kan vel så forklares ut i fra placeboeffekten, og kan betegnes som naturlig helbredelse. Der det handler om å tro opp til et nivå for å bli frisk, hvor den syke likevel ikke blir frisk (for det hender også), kan det i mine øyne, resultere i en selvfølgelig til ikke å klare å tro nok på den ene siden og sette et stort spørsmålstegn om Gud i det hele tatt er til å stole på, på den andre siden. Det kan resultere i at Gud oppleves fraværende og ikke bryr seg. Der mennesker likevel tror på en overnaturlig inngripen av Gud, kan det være lettere å oppsøke et alternativ miljø der det ikke kreves noen spesiell form for nivå av tro. Dermed kan Gud settes utenfor dersom denne behandlingsformen ikke skulle gi effekt.

Keener peker videre på de psykologiske faktorene som en mulig forklaring på hvorfor lamme personer reiser seg og går under store helbredelsesmøter, for så å bli båret ut igjen etterpå, helt utslitt. Den emosjonelle opphisselsen i store vekkelsesmøter bidrar til å skape en positiv tillit og dermed placeboeffekt. For de aller fleste mennesker som opplever sykdom er det et dypt ønske om å bli frisk. Likevel kan det i noen tilfeller resultere i et så sterkt ønske om helbredelse, at fortellingen kan romme elementer av guddommelig helbredelse, som likevel kan forklares ut i fra helsepsykologi og hjernes immunreseptorer. Dette kan selvfølgelig også forklares ut ifra et skaperperspektiv, hvor Gud også virker i alt, til en hver tid. Dette støttes av Rasmussen, da han mener Gud helbreder gjennom leger og medisiner. Likevel gir ikke medisiner i seg selv guddommelig helbredelse, ut i fra både Åleskjær og Keener, men kan betegnes som en form for naturlig helbredelse. Informanten Peter fra Henriksens bok, gir uttrykk for at overnaturlige fenomener kan ha helt naturlige forklaringsmodeller som vi ennå ikke har tilgang til. Dermed kan det tenkes at istedenfor å betone det overnaturlige for sterkt, bør man heller nedtone det spektakulære og særpregende ved slike fenomener. Henriksens

informanter gir likevel uttrykk for at praktiseringen av varme hender foregår litt i det skjulte, nettopp for at de er redde for å bli avvist av presten. I mine øyne kan dette gi seg utslag i to retninger, på den ene siden kan en tenke at guddommelig helbredelse skjer sjeldent, der legevitsenskapen er kommet langt på vei til å helbrede lidelser. På den andre siden kan det virke som at det i enkelte karismatiske miljøer blir en overfokusering på at Gud skal gripe inn på overnaturlig vis. Dette gjør at det kan være vanskelig å skille mellom hva som er naturlig og hva som kan karakteriseres som guddommelig helbredelse. Troverdigheten kan dermed svekkes. Dersom tro alene er nøkkelen til å motta helbredelse, kan det muligens også forekomme en større andel av naturlig helbredelse, enn helbredelse av overnaturlige karakter, dersom vi tar helsepsykologien med i betraktning. Ut ifra helsepsykologien og placeboeffekten kan det gi bedring i helsetilstanden, men kanskje også forklare hvorfor noen likevel blir syke igjen dagen derpå etter et helbredelsesmøte.

Mange av informantene til Henriksen viser også en tilbakeholdenhet med forkynnelse når de praktiserer helbredelse eller varme hender på sine pasienter. De som praktiserer varme hender virker lite interessert i å forkynne eller påtvinge kristne vitnesbyrd. De lever i en tid der de vet at ting kan tolkes på ulike måter, og selv om noen av informantene ser evnene sine som Guds gave, inngår ikke deres praksis i en forkynnelsessammenheng. Informanten Anne-Lise, bruker således ikke gaven til å forkynne i enhver sammenheng i møte med de menneskene som oppsøker henne. Dersom anledningen skulle by seg, er det Guds nåde som blir det helt sentrale å formidle. Hun er mer opptatt av at det er den som kommer som skal bestemme hva de selv vil snakke om.

Noen hevder at det er Guds vilje om man blir helbredet eller ikke, og i mine øyne, vil Hans vilje noen ganger forbli ett mysterium. På en annen side er det som sagt, viktig med en trosforkynnelse knyttet til helbredelse, da Guds undergjerninger ble holdt utenfor den kristne tro, som følge av reformasjonen. Men det begynner å bli en stund siden. Karismatiske miljøer har lenge nok drevet med en ensidig vektlegging av troen alene som en hovedfaktor til guddommelig helbredelse. Kanskje det er på tide å åpne opp for en mer allsidig vektlegging av gudommelig aktivitet når det gjelder forkynnelse knyttet til helbredelse?

I Lukas 10:8-9 vises en interessant vending når det gjelder utsendingen av de syttito: « *Og når dere kommer inn i en by og de tar imot dere, så spis det de setter fram for dere! Helbred de syke der og si: 'Guds rike er kommet nær til dere!'* ». Bibelferset viser en motsatt

rekkefølge, hvor de først skal bli kjent og spise, for så å helbrede de syke og deretter forkynne evangeliet om Guds rike. Eller som jeg lærte i en diakoni undervisningen, i et utsagn fra Frans av Assisi; «*Forkynn alltid evangeliet, om nødvendig anvend ord!*». Dermed kan det tenkes at vi er inne på den alternatives arena, hvor hovedfokus er å hjelpe syke mennesker gjennom varme hender, enten det betegnes som nådegave eller naturgave. Hovedfokus ser ut til å knyttes til å gjøre syke friske uten at forkynnelsen vektlegges i så stor grad som innen for mange trosretninger. Men er dette riktig? Både Åleskjær og Rasmussen peker på betydningen av forkynnelsen av Ordet og at Håndspåleggelsen gjøres i Navnet Jesus. Er det fortsatt slik at de alternative healerbehandlerne ikke tørr å bruke navnet Jesus, fordi det muligens ut fra legevitskapen vil betegnes som «humbug»? Forstår jeg Røsjø rett, så handler det ikke nødvendigvis om det virker eller ikke virker, men det er bransjens manglende dokumentasjon, tilsyn og kontroll, samt en utnyttende intensjon ved å ta godt betalt for tjenestene, han er skeptisk til. Min forståelse er at Kirken, ut i fra Rasmussen, på den andre siden har en unik mulighet til å helbrede syke i navnet Jesus, da gjennom liturgi, sakrament og forkynnelsen av Ordet. Likevel velger Rasmussen på noen punkter å problematisere det hele ved å opprettholde syndsbejennelsen og manglende tilgivelse som et hinder for Guds helbredende gjerning i gudstjenestesammenheng.

5.6.1 Troens handling

Både Rasmussen og Åleskjær henviser til kvinnen med blødningen i Mark 5:25 for å belyse handlingsperspektivet knyttet til helbredelse. Åleskjær vektlegger at det var på kvinnens eget initiativ at hun rørte ved kappen til Jesus. Kvinnen hadde sannsynligvis hørt at han kunne gjøre helbredelsesundre, og hun våget seg derfor frem for å røre ved kappen. Rasmussen vektlegger at det først og fremst var til Jesus kvinnen kom. Her blir handlingen knyttet til troens subjektive side, da kvinnen først og fremst handler ved å komme til Jesus med sykdommen, i håp om at Han ville helbrede. Uansett, blødningen stoppet umiddelbart, noe som i mine øyne kan være vanskelig å knytte opp til placeboeffekten ut i fra det Røsjø sier. Keener mener de psykosomatiske elementer ikke alene kan forklare den plutselige stopp av blødningen hos kvinnen, heller ikke blindheten til Bartimeus i Mark 10:52, eller hos den lamme vi møter i Mark 2:11. Hadde Jesus kun drevet med psykosomatisk helbredelse, hadde han feilet mange ganger i sin virksomhet, som Keener sier; «*...with no typical shamanic rituals to buffer the failure, and this could have reduced his crowd.*

Samtidig som Åleskjær ensidig vektlegger troen alene som nøkkelen til guddommelig helbredelse, er Rasmussen mer opptatt av å belyse at Gud helbreder tross i vantro og tvil. Dette er også det Keener legger vekt på der helbredelse knyttes til der tro syntes å mangle helt eller der vantro og tvil råder (Joh 11:1). I fortellingen om dødeoppvekkelsen av Lasarus eller av sønnen til enken i Nain (Luk 7:13), står det ikke noe som kan tolkes som tro hos de menneskene som stod rundt. Samtidig syntes jeg Rasmussen ikke skiller like godt mellom tvil og tro ut i fra bibelfortellingene. Det virker som om han prøver å smelte sammen mange ulike helbredelsesberetninger, for deretter å finne en fellesnevner for dem alle, som er håp og en ydmyk hengivelse til Gud, som et overordnet mål. Den troendes handling kobles til troens retning, som først og fremst handler om å oppsøke Jesus. I mine øyne skal både tvilen og troen få plass ut i fra de samme bibelfortellingene hos Rasmussen. Nettopp fordi den røde tråden i alle helbredelsesberetningene er knyttet til en trosretning med en ydmyk og hengiven tillit til Gud. Det kan tilsynelatende virke som han likestiller både tro og tvil. Dersom det er tilfellet, og det også er teologisk riktig, kan det med god grunn settes spørsmålstegn til om det er riktig av Åleskjær å gi troen en så sentral plass som han har gjort i sin bok. Dersom tvil likestilles med tro; hva er da vitsen med trosforkynnelse?

Man kan også oppfatte handlingsperspektivet til Åleskjær som et positivt bidrag til den syke, dersom den syke står i fare for å la sykdommen begrense livsutfoldelsen mer en nødvendig. Handlingen kan bidra med at den syke tar en aktiv bestemmelse på at *«nok er nok, jeg vil bli frisk og velger derfor å reise meg opp»*. Her er det snakk om at sykdommen i seg selv ikke er problemet, men dens konsekvenser for en persons livsutfoldelse. Jeg vil påstå at det her kan være snakk om placeboeffekt, og dermed utelater at friskheten skyldes guddommelig helbredelse. I noen tilfeller av påstått guddommelig helbredelse gjennom å tro seg frisk, kan det på en annen side kalles en fornektelse, spesielt i de tilfellene hvor man oppfører seg som om symptomene ikke eksistere. Dermed bør det med god grunn, slik jeg ser det, utvises en forsiktighet med å knytte tro til handling slik vi finner den hos Åleskjær. I alle fall uten en sjelesørgerisk oppfølging. Det kan resultere i at der den syke kjemper med å fornekte sykdomssymptomene isteden bør snakke om det vanskelige og vonde. Nettopp som Rasmussen er inne på, Jesus tar heller ikke avstand fra lidelsen. Dermed kan det også bli vanskelig å opprettholde et NT Gudsbilde, dersom klagen ikke også skal få plass når det gjelder sykdom. Å rope ut sin nød og fortvilelse ovenfor Gud, er dypest sett sprunget ut av en levende tro. Klara Myhre understreker, fra et sjelesørgerisk perspektiv, at klagens språk har flere funksjoner. Klagens ord lukker Gud inn i nøden. Den forløser smerte, tydeliggjør

situasjonen og på den måten bidrar til å skape orden i kaoset ¹⁰⁴. Min erfaring tilsier at klagen inviterer den lidende til å våge å være i mørket, men også til å se at det er en vei ut av mørket for dem som retter sin klage til Gud.

Bibelsitatene knyttet til vantro og tvil er vesentlig mindre beskrevet enn der hvor troen står sentralt. Dermed mener jeg det også er bemerkelseverdig at en stor tro blir dratt ned til ydmykhet og hengivelse hos Rasmussen. Men det er kanskje dette som samtidig gjør troen så sterk, vi ser vår svakhet og tilkortkommenhet og dermed en avhengighet til Gud, til Han som gjør verkene. Men Sett at det er dobbelt så mange hos Åleskjær som opplever mirakuløs helbredelse, kontra i Den Norske Kirke, er det ikke da bemerkelsesverdig å kritisere tro knyttet til handling? Rasmussen har likevel et poeng, dog det er viktig når Den Norske kirke stiller spørsmålstegn ved om undrenes tid er forbi eller ikke, at Gud griper inn med helbredelse tross i vantro eller tvil. Eller på en annen side, kan det tenkes at noen av vitnesbyrdene hos Åleskjær som handler om å tro seg frisk, betegnes som naturlig helbredelse?

5.6.2 Vitnesbyrd, troverdige nok?

Kirken på den ene siden og de medisinske fagmiljøene på den andre siden, prøver hver for seg å definere hva som er innenfor og hva som er utenfor deres institusjonelle sfære. Henriksen peker derfor på at organiseringen av den mer tradisjonelle religion i den senere tid, har utelatt mange av informantenes overnaturlige erfaringer som gyldig kunnskap. Er det slik at fortellinger eller vitnesbyrd bidrar til å skape en tro på helbredelse?

En hver fortelling er fortolkende, samt at mennesker har en tendens til å bli i den fortellingen de lager om seg selv. Disse fortellingene er ofte sterkere enn de fleste tenker over, sier Røsjø. På sett og vis kan fortellingene skape mennesker. Dette gjelder så vel innenfor legevitenenskap som innenfor religiøse kontekster. Røsjø peker på at en uforklarlig tilfriskning ikke nødvendigvis trenger å forklares som en overnaturlig tilfriskning. Fortellinger som rommer fravær av healing hører vi sjeldent eller ingen ting om. Er det slik at manglende helbredelse innenfor karismatiske miljøer også nedtones? Vitnesbyrd er ofte en viktig del for å gi Gud ære og samtidig et håp til andre mennesker om at Gud både kan og vil. Vitnesbyrd er på mange måter et «trosbevis» på Guds virke, en stadfestelse av Hans fortsatt tilstedeværelse midt i den enkeltes hverdag. Problematisk blir det i mine øyne, når vitnesbyrdene bærer preg av å bli en

¹⁰⁴ Myhre, Klara «Lev i lyset med sitt mørke»1994:152

sannhet som blir overført til å gjelde alle. Vitnesbyrdene kan dermed stå i fare for å bli en trosforkynnelse som utelater andre sannheter. Da refererer jeg spesielt til Kenneth Hagin som baserer hele sin forkynnelse på et personlig vitnesbyrd om helbredelse, ved at han handlet på bibelverset fra Markus 11:24 «Derfor sier jeg dere: Alt dere ber om i bønnene deres – tro at dere har fått det, og dere skal få det»¹⁰⁵.

Et interessant perspektiv, ut i fra et av vitnesbyrdene til Åleskjær, er opplevelsen til Lise som etter 15 år med smerter i nakken, opplevde at det endelig var hennes tur til å bli helbredet. Opererer Gud med en slags venteliste, hvor man stadig rykker framover i køen? Var det en form for naturlig helbredelse, ved trosforkynnelsens mangeårige virke, som gav en form for placebo? Eller snakker vi rett og slett om en guddommelig inngripen? Uansett kan det for mange være vanskelig å tro på guddommelig helbredelse, når man ikke ser et synlig tegn eller vitenskapelig bevis som en bekreftelse på helbredelse, uten at dette skal utelukke muligheten til at det faktisk dreide seg om guddommelig helbredelse.

Keener nevner at predikanter kan være motivert av velvillighet, men også av utnyttende intensjoner ved bruk av emosjonell stimulering, og kan ikke alene demonstrere overnaturlig aktivitet. Jeg vil også nevne at dette kan gi en motsatt virkning. Jeg har opplevd at en pastor i seg selv blir en slags guru i medlemmenes øyne. Denne avhengigheten av pastoren opplever jeg kan gi seg utslag i to ting når det gjelder helbredelse. På den ene siden, et strekt ønske om ikke å svikte pastoren ved at de ikke tror nok, da det er dette som forkynnes. På den andre siden et ønske at pastoren ikke skal mislykkes i sin tjeneste, som helbredelsespredikant. Helbredelsesvitnesbyrd kan dermed bli en form for velvillighet fra medlemmenes side, samtidig som den gir anerkjennelse hos pastoren eller andre medlemmer, når de faktisk opplever guddommelig helbredelse. Dette er ikke noe jeg nødvendigvis refererer til fra Åleskjærs menighet, men heller et interessant perspektiv jeg sitter igjen med etter samtaler fra tidligere medlemmer fra karismatiske miljøer. Poenget er at ikke alle helbredelser er guddommelige helbredelser, sett fra Keeners definisjon, de kan vel så være en form for naturlig helbredelse. Ut i fra et skaperperspektiv, som Rasmussen nevner, kan det likevel betegnes som helbredelse, da Gud er i og virker gjennom det skapte. Hans styrke er at han belyser de mange ulike måtene Jesus helbreder syke, selv om det er tvil, vantro eller sterk tro vil den røde tråden hos Rasmussen, være at alle går mot en retning, og det er til Jesus. I sjelesorgen

¹⁰⁵ Hagin, Kenneth «Den helbredende salvelse» 2008:96

vil dette kunne gi hjelp til konfidentens muligheter til først å nærme seg Jesus, gi seg over til han i full visshet om at han både vil og kan helbrede, uten å frata betydningen av klagen. Her er jeg enig med Rasmussen at det er til Jesus vi skal henvende oss. Det er Ham vi skal vende oss mot, både med tvil, undring og fortvilelse. Det er dette som betegnes som å ha en stor og voksende tro.

For mange vil det likevel være helt nødvendig å få en forkynnelse om at Gud faktisk både kan og vil helbrede (ut i fra Åleskjærs litteratur). Dessuten vil både vitnesbyrdene til Åleskjær og informantene til Henriksen gi et bilde av helbredelse, enten det kan kalles healing eller en håndspåleggelse i navnet Jesus, som en form som gir umiddelbar virkning. Informanten Caroline syntes selv det er vanskelig å tro at det som skjer under behandlingen gradvis har gjort henne bedre, samtidig syntes hun det har vært godt at hun ikke trenger å tro på dette for at det skal virke. At kraften i de varme hendene ikke kan forklares vitenskapelig, har åpnet opp for andre alternative erfaringer. Gud handler på mange måter. Samtidig som hennes teologi på mange måter ikke har gjort det lettere å akseptere at overnaturlige ting kan skje, er Gud blitt sterkere på det personlige og psykologiske plan, og teologien blitt mer levende.

I praksis kan det tenkes at det er vanskelig å skille mellom hva som er naturlig og overnaturlig helbredelse, hva som kan forklares ut i fra placebo eller psykologi i et helbredelsesmøte, så vel som hos en healer løsrevet fra kirkelig kontekst. Det er dessuten heller ikke nødvendigvis relevant for de aller fleste. Dessuten, som Keener er inne på, Gud er mer enn bare psykologi. det bare en liten del av Jesu tjeneste som handler om psykoterapi eller moderne medisin, og hvis Jesus bare dømmes etter dette, vil de ekstraordinære helbredelser være vanskeligere å gi en forklaring på. Det vi sitter igjen med er tro, en tro på det ikke målbare og synlige, men en tro som kan hvile i at Gud både kan og vil helbrede, enten det er gjennom en form for naturlig helbredelse eller av en overnaturlig karakter. Dessuten vil muligens en naturlig forklaring, eller en forklaring ut i fra placebo gitt til en som jubler over å ha blitt frisk gjennom guddommelig helbredelse, frarøve det tro og opplevelse av Guds inngripen. I mine øyne, er det ikke vår oppgave å gi en forklaring som tar bort troverdigheten til et menneskes narrativ eller vitnesbyrd. Vi er alle underveis. «*Ved den nåde jeg har fått, sier jeg til hver enkelt av dere: Tenk ikke for store tanker om deg selv, men tenk sindig! Hver og en skal holde seg til det mål av tro som Gud har gitt ham.*» Rom 12:3.

5.7 På hvilken måte kan man motta guddommelig helbredelse?

På de foregående sidene har jeg gjennom en diskusjon av forskningsspørsmålene, ønsket å belyse på hvilken måte syke kan motta helbredelse. Jeg har sett på helbredelse gjennom Kristi forsoningsverk, gjennom tilgivelse, syndsbekjennelse og nattverd, samt ved å ta imot tro gjennom forkynnelse og videre handle i tro på at man er leget. Ut i fra dette vil det virke som at vitnesbyrd i noen tilfeller kan være snakk om en naturlig form for helbredelsene der kroppen selv er med på prosessen, eller som en form for guddommelig aktivitet som går forut for helsepsykologi og vitenskapelige forklaringsmodeller. Gjennom analysene til Åleskjær og Rasmussen er det to måter å formidle helbredelse på som på mange måter ikke kan forklares ut fra legevitenskapen. Det er den direkte inngripen fra Gud som kan erfares gjennom bønn og håndspåleggelse.

5.7.1 Bønn

Rasmussen vektlegger bønn som en måte å motta helbredelse på. Bønn er å slippe Jesus inn i våre liv med sine frelsende og legende krefter. Det bør derfor være helt naturlig, i følge Rasmussen, å be om helbredelse. Gud ser vår nød og hører alltid våre bønner. Men han svarer i sin tid og på sin måte. Likevel er bønn en viktig nøkkel til at Jesus kan gjøre sine mektige gjerninger, både i og utenfor menighetslivet. Her kan blant annet fadervår knyttes til helbredelse; «La din vilje skje på jorden som i himmelen». Her rettes ikke tvilen mot Guds grunnleggende vilje til å helbrede, nettopp fordi det er vilje til helbredelse hos Gud. I følge Rasmussen, skal vi få lov å ha forventninger om at Gud vil gripe inn. Samtidig fokuserer Rasmussen på det guddommelige nærværet som skjer når man kommer sammen i bønn, hvor en kan be for hverandre. Keener nevner også at mange av de guddommelige helbredelsene han rapporterer om, skjedde gjennom bønn. Bønn er et mektig redskap mennesker har til å henvende seg direkte til Jesus og til Hans undergjerninger. Til og med dødeoppvekkelser av barn skjedde gjennom at andre ba til Gud ved sykesengen. Samtidig er det et ønske, også fra min side, å øke frimodigheten ved bruk av håndspåleggelsen på syke som en naturlig ordning, på lik linje som bønn i gudstjenestesammenheng. Kanskje troende, på mange måter kan bli mer frimodige og lære litt av Elisjas praktisering av helbredelse fra GT? I andre Kongebok 4:32-34 står det;

«Da Elisja kom fram til huset, lå gutten død i sengen. Han gikk da inn og stengte døren så han ble alene med gutten. Han ba til Herren, og så steg han opp i sengen og la seg over gutten med munnen mot hans munn, øynene mot hans øyne og hendene mot hans hender. Da Elisja bøyde seg ned over ham, ble guttens kropp varm».

Elisja ba først til Gud, for deretter i stor frimodighet å handle ved at han lot sin «livskraft» gitt av Gud, virke gjennom han og inn i den døde kroppen. Siden gutten var død er det i alle fall utelukkende at dette kan forklares ut i fra placebo. Samtidig trenger vi ikke døde for å stadfeste Guds kraft. Der hvor syke er åpne for det, kan vi som troende med en større frimodighet la Guds kraft som er i oss, virke gjennom oss og inn i den syke kroppen.

5.7.2 Håndspåleggelsen

Den andre hovedstrømmen som vi formidler helbredelse igjennom, er ulike nådegaver og åndelige åpenbaringer ut i fra 1Kor 12. Åleskjærs erfaringer, er at enkelte syntes å ha særskilte nådegaver til for eksempel å helbrede spesifikke sykdommer. Dette overføres spesielt ved berøring, ved at en kraft fra helbrederen går inn i mottakerens kropp. Åleskjær tror dette er den mest vanlige måten nådegaven til å helbrede fungerer på, og at det da ikke er snakk om en håndspåleggelse i tro på Mark 16:17-18. Tar vi informantene til Henriksen i betraktning, kan det være nærliggende å knytte deres healing eller praktisering av varme hender innenfor Åleskjærs tenkning omkring nådegaveutfoldelsen. Rasmussen anser håndspåleggelsen først og fremst som en bønneform, som en finner blant annet ved innvielse til tjeneste. Men utenfor innvielse til tjeneste er det også et redskap som sammen med bønn og påkalling av Jesu navn til en formidling av guddommelig kraft og nåde. Han legger også til grunn for å drøfte den negative arven, at mange av helbredelsespredikanter ensidige vektlegging på helbredelse løsrevet fra ethvert menighetsfellesskap, har ført mange på ville veier. Dette er både trist og urovekkende. Da tenker jeg også der det kreves penger av mottakeren. Her kan det i og for seg rettes en kritikk til både healing i alternativ kontekst og helbredelsespredikanter som formidler helbredelse mot betaling.

Helse er blitt et varemerke med stor økonomisk gevinst. Nordmenn bruker store pengesummer for å bedre helsetilstanden. Skulle sykdom likevel ramme, prøves alle midler for å bekjempe den. Det er ikke noe galt i det, men medias fokus på friskhet og sunnhet gjør på mange måter likevel lidelse og død til et ukjent og skremmende tema vi ikke våger å forholde oss til. Dersom Gud også tar avstand fra det vanskelige og vonde ved sykdom, hvem skal vi da gå til? Samtidig er det også en vel så negativ arv at vi skal tro *uten* både tegn og under. Vi trenger tegn på at Gud fortsatt bryr seg om den minste ting, ikke for tingenes skyld, men for vår skyld, fordi vi er Hans barn, skapt i Hans bilde. I mine øyne, kan vi trekke en slutning ut i fra evangeliene, at Jesus ikke var noen alminnelig magiker eller healer, da Guds egen Ånd var virksom. Det er denne Ånden som troende spesielt innehar, en gave gjennom tro, som gjennom bønn og håndspåleggelse kan videreføres til syke og lidende mennesker.

Dette gjelder ALLE troende, ente man er av den karismatiske sorten, eller en stillferdig lutheraner. «Disse tegnene skal følge dem som tror», men tegnene har etter min mening ingen beviskraft uten at Jesu budskap også kommer frem.

5.8 Vurdering og sammendrag

Jeg har gjennom drøftingen påpekt at å handle i tro på at man er legt, slik som hos Åleskjær kan gi placeboeffekt, og bidra med å styrke kroppens eget immunforsvar som igjen kan gi helsefremmende effekt. Dette vil være en form for naturlig helbredelse, og dermed ikke guddommelig helbredelse. Dette er noe jeg mener er grunnen til at mange, deriblant jeg, er kritiske til Åleskjærs vektlegging at troen alene som nøkkelen til guddommelig helbredelse, da han ikke skiller like klart mellom naturlig- og guddommelig inngripen. Men heller ikke Rasmussen skiller mellom dette da han påpeker at det finnes et helbredende potensiale innebygget i menneskekroppen og som kan virke helbredende over tid.

Rasmussens og Åleskjær ser også tilgivelse som en mulig vei for å åpne opp for Guds helbredelse. Dette mener jeg kan være en form for indre helbredelse, som igjen kan knyttes opp til naturlig helbredelse. Å få sine synder tilgitt kan virke befriende og bidra til at den syke får en ny oppreisning til å ta opp sitt kors og gå videre. Samtidig vil det ut i fra et skaperperspektiv være helt legitimt å kalle alle typer av friskhet enten den kan forklares gjennom naturlige midler eller av overnaturlighet kalles helbredelse. Jeg mener at der man ikke helt klart skiller mellom hva som kan karakteriseres som naturlig og guddommelig helbredelse vil spesielt vitnesbyrdene miste litt av troverdigheten, spesielt der legevitenskapen er kommet langt på vei til å forklare ulike tilfriskning. Men vi må ikke glemme at Gud går også forut for både medisiner og psykologi. Alt i alt, så handler det om å gi Gud æren, enten det er i form av naturlig- eller guddommelig inngripen. Åleskjær, Rasmussen og Keener trekker frem bibelske beretninger som ikke kan forklares verken gjennom helsepsykologi eller placebo. Kvinnen med blødningen er et eksempel der friskheten skyldes en direkte henvendelse til Jesus og ble umiddelbart frisk, hvor Jesus påfølgende sier; «*Din tro har frelst deg*». Dermed kan kristne med stor frimodighet i dag gå til Jesus med sykdommen med en forventning om at Han kan gripe inn med guddommelig helbredelse.

Når det gjelder praktisering av helbredelse som en direkte aktivitet fra Gud, kan dette gjøres gjennom mange ting. Å rendyrke at Gud helbreder kun på en bestemt måte, vil stå i fare for å

utelukke de andre redskaper Gud kan helbrede gjennom. Det kan bidra til å begrense Gud. Liturgi, kirkens sakrament, forkynnelse av Ordet, forbønn og håndspåleggelse er de mest vanlige redskaper Gud benytter seg av i gudstjenestesammenheng. Kirken som kommer til uttrykk gjennom Rasmussen, begrenser også Jesu helbredende gjerning, dersom Gud bare helbreder gjennom det forutsigbare i gudstjenestens sakrament eller liturgi. På den andre siden vil handlingsperspektivet knyttet til å tro seg frisk ut i fra Åleskjær begrense Guds suverenitet. For dersom man ikke skulle bli frisk gjennom tro alene, kan dette gi utfordringer til den sykes Gudsbilde. Har Gud forlatt meg? Eller hva gjør jeg galt som ikke blir frisk? Sykdom kommer ofte også helt uventet og uforutsett. Lidelse er på mange måter et mysterium. Vi må våge å snakke sant om livet og det vonde som også sykdom og død bringer med seg av tanker og følelser, både på det fysiske, psykiske, så vel som på det åndelige plan. Dermed kan det med god grunn kritisere Åleskjærs trosforkynnelse hvor nøkkelen til helbredelse er gjennom tro alene, da det kan føre til fornektelse av symptomer på den ene siden og opplevelse av å ha liten tro på den andre siden. Dermed kan det frata den troende til å rette sin klage til Gud over det vonde og vanskelige som sykdom bringer med seg.

På mange måter er Gud både ubegripelig og uforutsigbar. Likevel kan vi erfare Gud i våre hjerter gjennom nettopp en tro på det usynlige, samtidig som syke også trenger noe håndfast og synlig som vi likevel kan erfare gjennom sakrament og liturgi i gudstjenesten. Sykdom er også noe ubegripelig og uforutsigbart som kan ramme plutselig. På mange måter handler det om en tro, en stor tro om at Gud også kan erfares. Jesus møtte tross alt mennesker midt i deres livsbetingelser på godt og vondt, uavhengig av tro, tvil eller vantro hos den nødstilte. Videre må vi være åpne for at Gud griper direkte inn med helbredelse gjennom våre bønner også utenfor en menighetssammenheng. Gjennom den troendes bønn enten det er en bønn for den syke, eller bønn for egen sykdom, kan Gud gripe umiddelbart inn med guddommelig helbredelse. Keener nevner at Gud også åpenbarer seg med guddommelig helbredelse gjennom visjoner og drømmer. Den kvinnelige misjonæren i Japan som fikk hjerteattakk og Jesus viste seg for henne ved sykesengen er et eksempel på at Guds inngripen skjer også uavhengig av liturgi og sakrament og store vekkelsesmøter. Han lot kvinnens hjerte slå igjen, da hun sa hun ville leve dersom Han hadde mer jobb til henne. Kvinnen forhandlet ydmykt med Jesus, og Han oppfylte hennes ønske. Kvinnen ble frisk og kunne fortsette sitt diakonale arbeid for å fremme evangeliet om Guds rike.

Jesus selv snudde opp ned på mange av forestillingene menneskene hadde om Gud, spesielt da Han gav disiplene makt til å helbrede syke. Kanskje vi også må stoppe opp og tenke litt nytt om helbredelse uten å frata legevitenenskapen dens unike kunnskap om kroppen? Kan vi lære noe av healing slik vi finner den i den alternative bransjen? Kanskje er det frimodigheten de har, som troende selv kan ta mer i bruk? En frimodighet til å utøve håndspåleggelse og en bønn som strekker seg utover det synlige. Hvor naturlig er det ikke å si til en som er forkjølet; *«ta C-Vitamin, det hjelper på immunforsvaret»*, enn å si til vedkommende; *«kom hit, jeg kan legge hendene på deg i Jesu Navn»*. Jeg anser at healing slik vi finner den i en alternativ kontekst, på mange måter kan gi troende en oppvekker, uten at den alternative bransje i seg selv besitter den fulle sannheten om helbredelse. Det er grunn til å være skeptisk til healing løsrevet fra kirkelig praksis, nettopp fordi Bibelen taler om både demoniske ånder, urene ånder og onde ånder. Samtidig som Johannes sa til Jesus i Mark 9:38-40:

«Mester, vi så en som drev ut onde ånder i ditt navn, og vi forsøkte å hindre ham, siden han ikke var i følge med oss.» Men Jesus svarte: «Dere skal ikke hindre ham! For ingen som gjør en mektig gjerning i mitt navn, kan straks etter si noe vondt om meg. Den som ikke er mot oss, er med oss».

Mitt utvalg av informantene fra Henriksens bok gir likevel tydelig uttrykk for at de varme hendene er en gave fra Gud. Dermed er nok ikke de alene representative for alternativ bransje, da alternativ religiøsitet også kan falle i den motsatte grøften, en rendyrking av seg selv som et spirituelt vesen uavhengig av Jesus Kristus som Guds sønn.

6 AVSLUTNING

Joh 14:12 «Og sannelig, sannelig, jeg sier dere: *Den som tror på meg, skal også gjøre de gjerninger jeg gjør. Ja, han skal gjøre større gjerninger enn dem, for nå går jeg til Faderen*». Hva er de større gjerningene troende skal gjøre? Kanskje vil vi i framtiden kunne oppleve mer av guddommelig helbredelse innenfor lutherske gudstjenester, som en aktivitet dirkete fra Gud? Vi må være åpne for at guddommelig helbredelse ikke nødvendigvis begrenser seg til forkynnelsen av Ordet, men gjennom et nærvær og et fellesskap der troende samles i Jesu Navn. Det er neppe noen overdrivelse å si at «*de større gjerningene*» handler om at evangeliet i dag, når ut til et større publikum, fordi vi er flere vil forkynnelsen kunne strekke seg lenger ut, ja til hele verden. Dette kan videre resultere i at under og tegn vil vise seg der hvor Gud mener det er tjenlig. I Luk 19:37-40, kan vi lese: «*Da han nærmet seg skråningen ned fra Oljeberget, begynte hele mengden av disipler i sin glede å lovprise Gud høyløyt for alle de mektige gjerningene de hadde sett. De ropte:*

*«Velsignet er han, kongen,
som kommer i Herrens navn!*

Fred i himmelen og ære i det høyeste!»

Noen fariseere i folkemengden sa til ham: «Mester, tal disiplene dine til rette!» Men han svarte: «Jeg sier dere: DERSOM DE TIER, SKAL STEINENE ROPE.»

Hvor mektig er ikke evangeliet, da til og med steinene skal rope, dersom vi velger å tie. Kanskje er det slik at der hvor kirken ikke er åpen for Guds helbredende kraft, enten gjennom bønn, nattverd, håndspåleggelse eller forkynnelse, vil den guddommelige helbredelse åpenbare seg andre steder, som for eksempel slik vi ser den i den alternative bransjen? Dette for at Guds gjerninger med tegn og under skal ut for å vitne om Hans makt og rike.

Videre, i mitt diakonale menighetsarbeid, ligger en dyp undring og samtidig en søken etter å høre menneskers beretninger om guddommelig helbredelse og inngripen midt i et levd liv på godt og vondt. Fortellinger som går på tvers av liturgi og trosforkynnelse, men som handler om den individuelle erfaringen med å tro på en Gud, på en kraft som tross alt er større en menneskelig forstand. En Gud som er mer en moral, men likevel gir oss en sammenheng og avhengighet i tilværelsen og en teologi som gir rom og åpenhet for menneskelige erfaringer. Det er først og fremst menneskets forhold til Ham, til Han som skaper og frelser, at vi virkelig kan bli fri, og leve godt på de betingelser som Gud tilbyr oss. Et under er ikke nødvendigvis

noe som skal og kan vitenskapelig dokumenteres for at det skal være gyldig kunnskap. Det er på mange måter, i likhet med Gud selv, noe hver og en fritt må akseptere muligheten for, eller la være. Regjeringen åpner nå opp for en lovregulering av alternativbehandling og fjerning av kvakksalverloven. Kan det være at kirken burde øke sitt samarbeid med alternative healere? Det har jeg ikke et teologisk svar på, da jeg også er skeptisk til praktisering av healing løsrevet fra menigheten, uten en stadfestelse av Den Hellige Ånds virke. Dersom det teologisk sett ikke bør åpnes for dette, hva med i stedet å gi en større anerkjennelse for guddommelig helbredelse gjennom forkynnelsen, med en påfølgende praktisering av håndspåleggelse og forbønn som en direkte aktivitet fra Gud i gudstjenestesammenheng? Kanskje må vi innhente den tapte kunsten av fortellingenes skapende kraft? Eventyrene har overlevd på folkemunnen i mange århundre. Tenk om vi kunne fortelle de samme underfortellingene med den samme innlevelsen vi forteller eventyr om huldra og nøkken til våre barn.

Samtidig er sykdom fullt og helt noe vi må forholde oss til, og ikke noe vi bør fortrenge. Gjennom våre bønner handler det om å snakke sant til Gud om det vanskelig ved å skulle hanskens med det meningsløse det er å skulle oppleve sykdom og lidelse. I en hver menighet burde derfor forkynnelsen eller praktisering av helbredelse i gudstjenesten, følges opp i sjelesorg som kan bidra til at den troende også får satt ord på det vonde og vanskelige.

«Så blir de stående, disse tre: tro, håp og kjærlighet. Men størst blant dem er kjærligheten»

1Kor13:13.

KILDER

Boklitteratur:

Barth, Morten 2009 *Helbredende hender, fra Hippokrates til snåsamannen* Fritt Forlag AS, Oslo

Hagin, Kenneth 2008 *Den helbredende salvelse* Agape Forlag AS, Torp

Henriksen, Jan-Olav og Kathrin Pabst 2013 *Uventet og ubedt: Paranormale erfaringer i møte med tradisjonell tro* Universitetsforlaget, Oslo

Keener, Graig S 2011 *Miracles* Baker Academic, Grand Rapids, Michigan

Kvalbein, Hans 2008 *Jesus* Luther Forlag, Oslo

Myhre, Klara 1994 «Leve i lyset med sitt mørke – Sjelesørgerisk motiv fra Det gamle testamentets klagesalmer» 149-160, i *Tidsskrift for sjelesorg* (2/3).

Rasmussen, Dag Audun 1989 *Jeg er Herren, din lege* Nye Luther Forlag, Oslo

Røsjø, Bjarne 2012 *Helbrederens hemmeligheter* Spartacus Forlag AS, Oslo

Wetlesen, Jon 1983 «Samtale med tekster i lys av Gadammers hermeneutikk» 219-244, i *Norsk filosofisk tidsskrift* 18.

Åleskjær, Åge 1997 *Håndspåleggelse, helbredelse og forbønn* Hermon Forlag, Trondheim

Internetthenvvisninger

Botvar, Pål Ketil og Ulla Schmidt presenterer norske resultater fra en stor europeisk studie om religion. *Folkekirken fortsatt populær*

Publisert 13.05.2009

<http://www.kirken.no/index.cfm?event=doLink&famId=82772>

Ramm, Jorun

Samfunnsspeilet, 2010/2 Alternativ behandling

Helse - flere velger alternativt

Publisert 03.05.2010

<http://www.ssb.no/helse/artikler-og-publikasjoner/helse-flere-velger-alternativt>

Helse- og omsorgsdepartementet

Tilråding fra Helsedepartementet av 13. desember 2002, godkjent i statsråd samme dag.

(Regjeringen Bondevik II)

Om Lov om alternativ behandling av sykdom mv: Ot.prp. nr. 27 (2002-2003)

1 Proposisjonens hovedinnhold

<http://www.regjeringen.no/nb/dep/hod/dok/regpubl/otprp/20022003/otprp-nr-27-2002-2003-/1.html?id=171476>

Helse- og omsorgsdepartementet

Utredning fra et utvalg oppnevnt av Sosial- og helsedepartementet april 1997

Avgitt til Sosial- og helsedepartementet 15. desember 1998

NOU 1998: 21 Alternativ medisin

6.3.10 Healing og håndspåleggelse:

<http://www.regjeringen.no/nb/dep/hod/dok/nouer/1998/nou-1998-21/7/3/10.html?id=350728>

Bibelsitater er hentet fra Nettbibelen som ble lansert 19.-23. oktober 2011.: www.Bibelen.no

2013 Det Norske Bibelselskapet: Verbum Forlag| Levert av Netlab AS | Publiseres i Sitecore